Dokument ten służy wyłącznie do celów informacyjnych i nie ma mocy prawnej. Unijne instytucje nie ponoszą żadnej odpowiedzialności za jego treść. Autentyczne wersje odpowiednich aktów prawnych, włącznie z ich preambułami, zostały opublikowane w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej i są dostępne na stronie EUR-Lex. Bezpośredni dostęp do tekstów urzędowych można uzyskać za pośrednictwem linków zawartych w dokumencie

►B

DYREKTYWA RADY 92/43/EWG

z dnia 21 maja 1992 r.

w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

(Dz.U. L 206 z 22.7.1992, s. 7)

zmieniona przez:

		Dziennik Urzędowy		
		nr	strona	data
►M1	Dyrektywa Rady 97/62/WE z dnia 27 października 1997 r.	L 305	42	8.11.1997
►M2	Rozporządzenie (WE) nr 1882/2003 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 29 września 2003 r.	L 284	1	31.10.2003
►M3	Dyrektywa Rady 2006/105/WE z dnia 20 listopada 2006 r.	L 363	368	20.12.2006
►M4	Dyrektywa Rady 2013/17/UE z dnia 13 maja 2013 r.	L 158	193	10.6.2013

zmieniona przez:

►A1	Akt Przystąpienia Austrii, Szwecji i Finlandii	C 241	21	29.8.1994
►A2	Akt dotyczący warunków przystąpienia Republiki Czeskiej, Republiki Estońskiej, Republiki Cypryjskiej, Republiki Łotewskiej, Republiki Litewskiej, Republiki Węgierskiej, Republiki Malty, Rzeczypospolitej Polskiej, Republiki Słowenii i Republiki Słowackiej oraz dostosowań w Traktatach stanowiących podstawę Unii Europejskiej	L 236	33	23.9.2003

sprostowana przez:

►C1 Sprostowanie, Dz.U. L 218 z 23.8.2007, s. 15 (92/43/EWG)

►C2 Sprostowanie, Dz.U. L 111 z 31.3.2021, s. 35 (92/43/EWG)

▼B

DYREKTYWA RADY 92/43/EWG

z dnia 21 maja 1992 r.

w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory

Definicje

Artykuł 1

Do celów niniejszej dyrektywy:

a) *ochrona* oznacza zespół środków wymaganych do zachowania lub odtworzenia siedlisk przyrodniczych oraz populacji gatunków dzikiej fauny i flory we właściwym stanie ochrony, określonym w lit. e) oraz i);

b) *siedliska przyrodnicze* oznaczają obszary lądowe lub wodne wyodrębnione w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, zarówno całkowicie naturalne, jak i półnaturalne;

▼C1

c) *typy siedlisk przyrodniczych będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty* oznaczają te siedliska w obrębie terytorium, określonym w art. 2, które:

▼B

i) są zagrożone zanikiem w swoim naturalnym zasięgu;

lub

ii) mają niewielki zasięg naturalny w wyniku regresji lub z powodu ograniczonego ze swej istoty obszaru występowania;

lub

▼M3

iii) stanowią wybitne przykłady typowych cech jednego lub więcej z dziewięciu następujących regionów biogeograficznych: alpejskiego, atlantyckiego,czarnomorskiego, borealnego, kontynentalnego, makaronezyjskiego, śródziemnomorskiego, pannońskiego i stepowego.

▼B

Te typy siedlisk są wymienione lub mogą być wymienione w załączniku I;

d) *typy siedlisk przyrodniczych o znaczeniu priorytetowym* oznaczają typy siedlisk przyrodniczych zagrożonych zanikiem, które występują na terytorium określonym w art. 2 i w odniesieniu do ochrony których Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości ich naturalnego zasięgu mieszczącego się w obrębie terytorium, określonego w art. 2; typy siedlisk przyrodniczych o znaczeniu priorytetowym są w załączniku I oznaczone gwiazdką*;

▼B

e) *stan ochrony siedliska przyrodniczego* oznacza sumę oddziaływań na siedlisko przyrodnicze oraz na jego typowe gatunki, które mogą mieć wpływ na jego długofalowe naturalne rozmieszczenie, strukturę i funkcje oraz na długoterminowe przetrwanie jego typowych gatunków w obrębie terytorium, o którym mowa w art. 2.

Stan ochrony siedliska przyrodniczego zostanie uznany za „właściwy", jeśli:

— jego naturalny zasięg i obszary mieszczące się w obrębie tego zasięgu są stałe lub się powiększają,

— szczególna struktura i funkcje konieczne do jego długotrwałego zachowania istnieją i prawdopodobnie będą istnieć w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz

— stan ochrony jego typowych gatunków jest właściwy, w rozumieniu lit. i);

f) *siedlisko gatunku* oznacza środowisko określone przez szczególne czynniki abiotyczne i biotyczne, w którym gatunek ten żyje w dowolnym stadium swojego cyklu biologicznego;

g) ►C1 *gatunki będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty* oznaczają te gatunki, które w obrębie terytorium określonego w art. 2 są: ◄

i) zagrożone, z wyjątkiem tych gatunków, których naturalny zasięg na tym terytorium jest znikomy i które nie są zagrożone lub podatne na zagrożenie w zachodnim regionie palearktycznym; lub

ii) podatne na zagrożenie, to znaczy takie, o których sądzi się, że mogą w najbliższej przyszłości przejść do kategorii gatunków zagrożonych, jeśli czynniki będące przyczyną zagrożenia będą na nie nadal oddziaływać; lub

iii) rzadkie, to znaczy o niewielkich populacjach, które nie są obecnie ani zagrożone, ani podatne na zagrożenie, ale podlegają ryzyku zagrożenia. Gatunki występują w obrębie ograniczonych obszarów geograficznych lub są znacznie rozproszone na większym obszarze, lub

iv) endemiczne i wymagające specjalnej uwagi ze względu na szczególny charakter ich siedliska i/lub potencjalne oddziaływanie ich eksploatacji na te siedliska i/lub potencjalne oddziaływanie ich eksploatacji na stan ich ochrony.

Gatunki te są wymienione lub mogą być wymienione w załączniku II i/lub w załączniku IV albo V;

h) *gatunki o znaczeniu priorytetowym* oznaczają gatunki wymienione w lit. g) ppkt i), w odniesieniu do ochrony których Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność z powodu wielkości ich naturalnego zasięgu mieszczącego się w obrębie terytorium, o którym mowa w art. 2; te gatunki o znaczeniu priorytetowym są w załączniku II oznaczone gwiazdką;

▼B

i) *stan ochrony gatunków* oznacza sumę oddziaływań na te gatunki, mogących mieć wpływ na ich długofalowe rozmieszczenie i obfitość ich populacji w obrębie terytorium, o którym mowa w art. 2.

Stan ochrony gatunków zostanie uznany za „właściwy" jeśli:

— dane o dynamice liczebności populacji rozpatrywanych gatunków wskazują, że same utrzymują się w skali długoterminowej jako trwały składnik swoich siedlisk przyrodniczych;

— naturalny zasięg gatunków nie zmniejsza się ani nie ulegnie zmniejszeniu w dającej się przewidzieć przyszłości, oraz

— istnieje i prawdopodobnie będzie istnieć siedlisko wystarczająco duże, aby utrzymać swoje populacje przez dłuższy czas;

j) *teren* oznacza geograficznie określony obszar o wyraźnie wyznaczonym rozmiarze;

k) *teren mający znaczenie dla Wspólnoty* oznacza teren, który w regionie lub regionach biogeograficznych, do których należy, w znaczący sposób przyczynia się do zachowania lub odtworzenia typu siedliska przyrodniczego we właściwym stanie ochrony, wymienionego w załączniku I lub gatunku wymienionego w załączniku II, a także może się znacząco przyczynić do spójności sieci *Natura 2000,* o której mowa w art. 3 i/lub przyczynia się znacząco do zachowania różnorodności biologicznej w obrębie danego regionu lub regionów biogeograficznych.

W przypadku gatunków zwierząt występujących na dużych obszarach terenom mającym znaczenie dla Wspólnoty odpowiadają tereny w obrębie naturalnego zasięgu takich gatunków, stanowiące fizyczne lub biologiczne czynniki istotne dla ich życia lub reprodukcji;

l) *specjalny obszar ochrony* oznacza teren mające znaczenie dla Wspólnoty wyznaczony przez Państwa Członkowskie w drodze ustawy, decyzji administracyjnej i/lub umowy, na którym są stosowane konieczne środki ochronne w celu zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, siedlisk przyrodniczych i/lub populacji gatunków, dla których teren został wyznaczony;

m) *okaz* oznacza każde zwierzę lub roślinę, żywe lub martwe, należące do gatunków wymienionych w załącznikach IV i V, dowolną część lub ich pochodną oraz inne towary, które wydają się być częściami lub produktami otrzymanymi ze zwierząt lub roślin tych gatunków, według załączonego dokumentu, opakowania, oznaczenia lub etykiety albo na podstawie innych okoliczności;

n) *komitet* oznacza komitet ustanowiony zgodnie z art. 20.

▼B

Artykuł 2

1. Niniejsza dyrektywa ma na celu przyczynienie się do zapewnienia różnorodności biologicznej poprzez ochronę siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory na europejskim terytorium Państw Członkowskich, do którego stosuje się Traktat.

2. ►C1 Środki podejmowane zgodnie z niniejszą dyrektywą mają na celu zachowanie lub odtworzenie, we właściwym stanie ochrony, siedlisk przyrodniczych oraz gatunków dzikiej fauny i flory będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty. ◄

3. Środki podejmowane zgodnie z niniejszą dyrektywą uwzględniają wymogi gospodarcze, społeczne i kulturowe oraz cechy regionalne i lokalne.

Ochrona siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków

Artykuł 3

1. Zostanie stworzona spójna europejska sieć ekologiczna specjalnych obszarów ochrony, pod nazwą *Natura 2000*. Ta sieć, złożona z terenów, na których znajdują się typy siedlisk przyrodniczych wymienione w załączniku I i siedliska gatunków wymienione w załączniku II, umożliwi zachowanie tych typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków we właściwym stanie ochrony w ich naturalnym zasięgu lub, w stosownych przypadkach, ich odtworzenie.

Sieć *Natura 2000* obejmie specjalne obszary ochrony sklasyfikowane przez Państwa Członkowskie zgodnie z dyrektywą 79/409/EWG.

2. Każde Państwo Członkowskie bierze udział w tworzeniu *Natury 2000* proporcjonalnie do występowania na jego terytorium typów siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, o których mowa w ust. 1. W tym celu każde Państwo Członkowskie wyznacza, zgodnie z art. 4, tereny stanowiące specjalne obszary ochrony przy uwzględnieniu celów określonych w ust. 1.

3. Państwa Członkowskie, w razie potrzeby, podejmują starania w celu poprawy ekologicznej spójności *Natury 2000* poprzez zachowanie oraz, w stosownych przypadkach, rozwinięcie cech krajobrazu o dużym znaczeniu dla dzikiej fauny i flory, jak to określono w art. 10.

Artykuł 4

1. Na podstawie kryteriów określonych w załączniku III (etap 1) oraz stosownych informacji naukowych każde Państwo Członkowskie proponuje wykaz terenów, wskazując, które typy siedlisk przyrodniczych z załącznika I i które gatunki z załącznika II są rodzime w odniesieniu do terytorium, na którym tereny się znajdują. W przypadku gatunków zwierząt rozmieszczonych na dużych obszarach, te tereny odpowiadają

▼B

miejscom w obrębie naturalnego zasięgu tych gatunków, w których występują fizyczne lub biologiczne czynniki istotne dla ich życia i reprodukcji. W przypadku gatunków wodnych, o zasięgu obejmującym duże obszary, te tereny zostaną zaproponowane tylko tam, gdzie istnieje dający się jednoznacznie określić obszar, na którym występują fizyczne i biologiczne czynniki istotne dla ich życia i reprodukcji. W stosownych przypadkach Państwa Członkowskie proponują przyjęcie wykazu terenów w świetle wyników nadzoru, określonego w art. 11.

Niniejszy wykaz zostaje przekazany Komisji w ciągu trzech lat od notyfikacji niniejszej dyrektywy, wraz z informacją na temat każdego terenu. Taka informacja obejmuje mapę terenu, jego nazwę, lokalizację, wielkość oraz dane wynikające z zastosowania kryteriów wymienionych w załączniku III (etap I), przedstawione na formularzu określonym przez Komisję zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 21.

2. Na podstawie kryteriów określonych w załączniku III (etap 2) i w ramach zarówno każdego z ►M3 dziewięć ◄ regionów biogeograficznych wymienionych w art. 1 lit. c) ppkt iii), jak i całego terytorium określonego w art. 2 ust. 1, Komisja, w porozumieniu z każdym Państwem Członkowskim, opracowuje projekt wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, oparty o wykazy poszczególnych Państw Członkowskich, wskazujący te tereny, które utraciły jeden lub więcej typów siedlisk przyrodniczych albo jeden lub więcej gatunków o znaczeniu priorytetowym.

Państwa Członkowskie, w których tereny, obejmujące jeden lub więcej typów siedlisk przyrodniczych albo jeden lub więcej gatunków o znaczeniu priorytetowym stanowią więcej niż 5 % ich terytorium, mogą, w porozumieniu z Komisją, wystąpić o bardziej elastyczne stosowanie kryteriów wymienionych w załączniku III (etap 2) przy wyborze wszystkich terenów mających znaczenie dla Wspólnoty znajdujących się na ich terytorium.

Wykaz terenów wybranych jako tereny mające znaczenie dla Wspólnoty, określający te spośród nich, które obejmują jeden lub więcej typów siedlisk przyrodniczych albo jeden lub więcej gatunków o znaczeniu priorytetowym, zostaje przyjęty przez Komisję zgodnie z procedurą określoną w art. 21.

3. Wykaz określony w ust. 2 sporządza się w ciągu sześciu lat od notyfikacji niniejszej dyrektywy.

4. Po zatwierdzeniu terenu mającego znaczenie dla Wspólnoty zgodnie z procedurą określoną w ust. 2 zainteresowane Państwa Członkowskie możliwie najszybciej, nie później niż w ciągu sześciu lat, wyznaczają ten teren jako specjalny obszar ochrony, ustalając priorytetowe działania w świetle znaczenia tych terenów dla zachowania lub odtworzenia, we właściwym stanie ochrony, typu siedliska przyrodniczego wymienionego w załączniku I lub gatunku wymienionego w załączniku II, a także do celów spójności *Natury 2000* oraz w świetle zagrożenia degradacją lub zniszczeniem, na które narażone są te tereny.

▼B

5. Wraz z umieszczeniem terenu w wykazie określonym w ust. 2 akapit trzeci podlega on przepisom art. 6 ust. 2, 3 i 4.

Artykuł 5

1. W wyjątkowych przypadkach, gdy Komisja stwierdzi, że krajowy wykaz, o którym mowa w art. 4 ust. 1, nie wymienia terenu, na którym znajduje się typ siedliska przyrodniczego lub gatunek o znaczeniu priorytetowym na podstawie stosownych, wiarygodnych informacji naukowych, a który uważa ona za istotny dla zachowania tego typu siedliska przyrodniczego o znaczeniu priorytetowym lub dla przetrwania tego gatunku o znaczeniu priorytetowym, zainicjowana zostaje dwustronna procedura konsultacji między danym Państwem Członkowskim a Komisją, mająca na celu porównanie danych naukowych wykorzystywanych przez każde z nich.

2. Jeśli z chwilą zakończenia okresu konsultacji, nieprzekraczającego sześciu miesięcy, spór nie zostanie rozwiązany, Komisja przekazuje Radzie wniosek odnoszący się do wyboru terenu jako terenu mającego znaczenie dla Wspólnoty.

3. Rada, stanowiąc jednomyślnie, podejmuje decyzję w ciągu trzech miesięcy od daty przedłożenia wniosku.

4. W czasie konsultacji i oczekiwania na decyzję Rady dany teren podlega przepisom art. 6 ust. 2.

Artykuł 6

1. Dla specjalnych obszarów ochrony Państwa Członkowskie tworzą konieczne środki ochronne obejmujące, jeśli zaistnieje taka potrzeba, odpowiednie plany zagospodarowania opracowane specjalnie dla tych terenów bądź zintegrowane z innymi planami rozwoju oraz odpowiednie środki ustawowe, administracyjne lub umowne, odpowiadające ekologicznym wymaganiom typów siedlisk przyrodniczych, wymienionych w załączniku I, lub gatunków, wymienionych w załączniku II, żyjących na tych terenach.

2. Państwa Członkowskie podejmują odpowiednie działania w celu uniknięcia na specjalnych obszarach ochrony pogorszenia stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, jak również w celu uniknięcia niepokojenia gatunków, dla których zostały wyznaczone takie obszary, o ile to niepokojenie może mieć znaczenie w stosunku do celów niniejszej dyrektywy.

3. Każdy plan lub przedsięwzięcie, które nie jest bezpośrednio związane lub konieczne do zagospodarowania terenu, ale które może na nie w istotny sposób oddziaływać, zarówno oddzielnie, jak i w połączeniu z innymi planami lub przedsięwzięciami, podlega odpowiedniej ocenie jego skutków dla danego terenu z punktu widzenia założeń jego ochrony. W świetle wniosków wynikających z tej oceny oraz bez uszczerbku dla przepisów ust. 4 właściwe władze krajowe wyrażają zgodę na ten plan lub przedsięwzięcie dopiero po upewnieniu się, że nie wpłynie on niekorzystnie na dany teren oraz, w stosownych przypadkach, po uzyskaniu opinii całego społeczeństwa.

▼B

4. Jeśli pomimo negatywnej oceny skutków dla danego terenu oraz braku rozwiązań alternatywnych, plan lub przedsięwzięcie musi jednak zostać zrealizowane z powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, w tym interesów mających charakter społeczny lub gospodarczy, Państwo Członkowskie stosuje wszelkie środki kompensujące konieczne do zapewnienia ochrony ogólnej spójności *Natury 2000*. O przyjętych środkach kompensujących Państwo Członkowskie informuje Komisję.

Jeżeli dany teren obejmuje typ siedliska przyrodniczego i/lub jest zamieszkały przez gatunek o znaczeniu priorytetowym, jedyne względy, na które można się powołać, to względy odnoszące się do zdrowia ludzkiego lub bezpieczeństwa publicznego, korzystnych skutków o podstawowym znaczeniu dla środowiska lub, po wyrażeniu opinii przez Komisję, innych powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego.

Artykuł 7

Obowiązki wynikające z art. 6 ust. 2, 3 i 4 niniejszej dyrektywy zastępują wszelkie obowiązki wynikające z art. 4 ust. 4 zdanie pierwsze dyrektywy 79/409/EWG w odniesieniu do obszarów sklasyfikowanych zgodnie z art. 4 ust. 1 tej dyrektywy lub uznanych w podobny sposób na mocy art. 4 ust. 2, poczynając od daty wykonania niniejszej dyrektywy albo od daty klasyfikacji lub uznania przez Państwo Członkowskie na mocy dyrektywy 79/409/EWG, gdy ta ostatnia data jest późniejsza.

Artykuł 8

1. Równolegle z projektami dotyczącymi terenów kwalifikujących się do wyznaczenia jako specjalne obszary ochrony, na których występują typy siedlisk przyrodniczych i/lub gatunki o znaczeniu priorytetowym, Państwa Członkowskie przesyłają Komisji, w stosownych przypadkach, swoje preliminarze odnoszące się do współfinansowania przez Wspólnotę, uznawanego przez nie za konieczne, aby mogły wypełnić swoje obowiązki zgodnie z art. 6 ust. 1.

2. Komisja w porozumieniu z każdym zainteresowanym Państwem Członkowskim określa dla terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, w odniesieniu do których Państwo Członkowskie ubiega się o współfinansowanie, środki konieczne do zachowania lub odtworzenia typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym występujących na tych terenach we właściwym stanie ochrony, a także całkowite koszty tych środków.

3. Komisja w porozumieniu z zainteresowanymi Państwami Członkowskimi szacuje zakres finansowania, w tym współfinansowania, koniecznego do realizacji środków, określonych w ust. 2, między innymi uwzględniając skupienie na terytorium Państwa Członkowskiego typów siedlisk przyrodniczych i/lub gatunków o znaczeniu priorytetowym oraz względnych obciążeń, które pociągają za sobą wymagane środki.

▼C2

4. Zgodnie z oceną, określoną w ust. 2 i 3, biorąc pod uwagę dostępne źródła finansowania na mocy właściwych instrumentów Wspólnoty i zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 21, Komisja przyjmuje priorytetowe ramy działań dotyczące współfinansowania, które należy podjąć z chwilą, gdy teren zostanie wyznaczony na mocy art. 4 ust. 4.

5. Środki, które nie zostały włączone do ram działań ze względu na brak wystarczających zasobów oraz te włączone do wspomnianych powyżej ram działań, które jednak nie otrzymały koniecznego współfinansowania lub były tylko częściowo dofinansowane, zostają ponownie rozpatrzone, zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 21, w kontekście przeprowadzanego co dwa lata przeglądu ram działań i mogą, w okresie oczekiwania na taki przegląd, zostać odroczone przez Państwa Członkowskie. Ten przegląd uwzględnia, w stosownych przypadkach, nową sytuację danego terenu.

▼B

6. Na obszarach, gdzie środki zależne od współfinansowania zostały odroczone, Państwa Członkowskie powstrzymują się od stosowania nowych środków, które mogą spowodować pogorszenie stanu tych obszarów.

Artykuł 9

Komisja, stanowiąc zgodnie z procedurą ustanowioną w art. 21, okresowo dokonuje przeglądu przyczyniania się sieci *Natura 2000* do osiągnięcia celów, określonych w art. 2 i 3. W tym kontekście może być rozważone zdeklasyfikowanie specjalnego obszaru ochrony, tam gdzie jest to uzasadnione naturalnymi zmianami stwierdzonymi w wyniku nadzoru przewidzianego w art. 11.

Artykuł 10

Państwa Członkowskie, planując zagospodarowanie terenów i formułując politykę rozwoju, w szczególności mając na względzie poprawę ekologicznej spójności sieci *Natura 2000,* dążą tam gdzie uznają to za konieczne, do pobudzania zagospodarowywania elementów krajobrazu, które mają duże znaczenie dla dzikiej fauny i flory.

Są to elementy, które ze względu na swą liniową lub ciągłą strukturę (takie jak rzeki i ich brzegi albo tradycyjne systemy oznaczania granic terenu) bądź pełnioną funkcję ostoi (takie jak stawy lub niewielkie lasy) są istotne dla migracji, rozprzestrzeniania i wymiany genetycznej dzikich gatunków.

Artykuł 11

Państwa Członkowskie prowadzą nadzór nad stanem ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków, o których mowa w art. 2, ze szczególnym uwzględnieniem typów siedlisk przyrodniczych i gatunków o znaczeniu priorytetowym.

▼B

Ochrona gatunków

Artykuł 12

1. Państwa Członkowskie podejmą wymagane środki w celu ustanowienia systemu ścisłej ochrony gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV lit. a) w ich naturalnym zasięgu, zakazujące:

a) jakichkolwiek form celowego chwytania lub zabijania okazów tych gatunków dziko występujących

b) celowego niepokojenia tych gatunków, w szczególności podczas okresu rozrodu, wychowu młodych, snu zimowego i migracji

c) celowego niszczenia lub wybierania jaj

d) pogarszania stanu lub niszczenia terenów rozrodu lub odpoczynku.

2. W odniesieniu do tych gatunków Państwa Członkowskie wprowadzają zakaz przetrzymywania, transportu, sprzedaży lub wymiany oraz oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów pozyskanych ze stanu dzikiego, z wyjątkiem tych pozyskanych legalnie przed wprowadzeniem w życie niniejszej dyrektywy.

3. Zakazy przewidziane w ust. 1 lit. a) i b) i w ust. 2 odnoszą się do wszystkich etapów życia tych zwierząt, do których stosuje się niniejszy artykuł.

4. Państwa Członkowskie ustanawiają system monitorowania przypadkowego chwytania lub zabijania gatunków zwierząt wymienionych w załączniku IV lit. a). W świetle zebranych informacji Państwa Członkowskie podejmują dalsze badania lub środki ochronne, wymagane w celu zapewnienia, aby przypadkowe chwytanie i zabijanie nie miało znacznego negatywnego wpływu na te gatunki.

Artykuł 13

1. Państwa Członkowskie podejmują wymagane środki w celu ustanowienia systemu ścisłej ochrony gatunków roślin, wymienionych w załączniku IV lit. b), zakazujące:

a) celowego zrywania, zbierania, ścinania, wyrywania lub niszczenia roślin tych gatunków w ich naturalnym zasięgu, dziko występujących;

b) przetrzymywania, transportu, sprzedaży lub wymiany oraz oferowania do sprzedaży lub wymiany okazów tych gatunków pozyskanych ze stanu dzikiego, z wyjątkiem okazów pozyskanych legalnie przed wprowadzeniem w życie niniejszej dyrektywy.

2. Zakazy określone w ust. 1 lit. a) i b) odnoszą się do wszystkich stadiów biologicznego cyklu roślin, do których stosuje się niniejszy artykuł.

▼B

Artykuł 14

1. Jeśli w świetle nadzoru przewidzianego w art. 11 Państwa Członkowskie uznają to za konieczne, podejmują one środki w celu zapewnienia, aby pozyskanie ze stanu dzikiego okazów gatunków dzikiej fauny i flory, wymienionych w załączniku V, a także ich eksploatacja, było zgodne z ich zachowaniem we właściwym stanie ochrony.

2. Tam, gdzie takie środki są uznane za niezbędne, obejmują one kontynuację nadzoru przewidzianego w art. 11. Takie środki mogą także obejmować w szczególności:

— regulacje dotyczące dostępu do niektórych własności,

— czasowy lub lokalny zakaz pozyskiwania okazów dziko występujących i eksploatacji niektórych populacji,

— regulacje dotyczące okresów i/lub metod pozyskiwania okazów,

— stosowanie, gdy okazy są pozyskiwane, zasad polowania i zasad połowu ryb, które uwzględniają ochronę takich populacji,

— ustanowienie systemu zezwoleń na pozyskiwanie okazów lub systemu limitów,

— regulacje dotyczące nabywania okazów, ich sprzedaży, oferowania do sprzedaży, przetrzymywania w celu sprzedaży lub transportu w celu sprzedaży,

— hodowlę gatunków zwierząt w niewoli oraz sztuczne rozmnażanie gatunków roślin, w ściśle kontrolowanych warunkach, w celu zmniejszenia pozyskiwania okazów gatunków dziko występujących,

— ocenę skutków przyjętych środków.

Artykuł 15

W odniesieniu do chwytania lub zabijania gatunków dzikiej fauny, wymienionych w załączniku V lit. a) oraz w przypadkach gdy zgodnie z art. 16 stosowane są odstępstwa w zakresie pozyskiwania, chwytania lub zabijania gatunków wymienionych w załączniku IV lit. a) Państwa Członkowskie wprowadzają zakaz używania wszelkich środków mogących spowodować lokalny zanik lub poważne zaburzenie populacji tych gatunków, w szczególności:

a) używania środków chwytania i zabijania, wymienionych w załączniku VI lit. a);

b) wszelkich form chwytania lub zabijania ze środków transportu określonych w załączniku VI lit. b).

▼B

Artykuł 16

1. Pod warunkiem że nie ma zadowalającej alternatywy i że odstępstwo nie jest szkodliwe dla zachowania populacji danych gatunków we właściwym stanie ochrony w ich naturalnym zasięgu, Państwa Członkowskie mogą wprowadzić odstępstwa od przepisów art. 12, 13, 14 i 15 lit. a) i b):

a) w interesie ochrony dzikiej fauny i flory oraz ochrony siedlisk przyrodniczych;

b) aby zapobiec poważnym szkodom, w szczególności w odniesieniu do upraw, zwierząt gospodarskich, lasów, połowów ryb, wód oraz innych rodzajów własności;

c) w interesie zdrowia i bezpieczeństwa publicznego lub z innych powodów o charakterze zasadniczym wynikających z nadrzędnego interesu publicznego, w tym z powodów o charakterze społecznym lub gospodarczym oraz powodów związanych z korzystnymi skutkami o podstawowym znaczeniu dla środowiska;

d) do celów związanych z badaniami i edukacją, z odbudową populacji i ponownym wprowadzeniem określonych gatunków oraz dla koniecznych do tych celów działań reprodukcyjnych, włączając w to sztuczne rozmnażanie roślin;

e) aby umożliwić, w ściśle nadzorowanych warunkach, w sposób wybiórczy i w ograniczonym stopniu, pozyskiwanie lub przetrzymywanie niektórych okazów gatunków wymienionych w załączniku IV, w ograniczonej liczbie określonej przez właściwe władze krajowe.

2. Państwa Członkowskie co dwa lata przesyłają Komisji, w formie ustalonej przez komitet, sprawozdanie na temat odstępstw stosowanych na mocy ust. 1. Komisja wydaje swoją opinię na temat tych odstępstw w maksymalnym terminie 12 miesięcy od otrzymania sprawozdania i przedstawia ją komitetowi.

3. W sprawozdaniach podaje się:

a) gatunki, które podlegają odstępstwom i powód odstępstwa, w tym charakter zagrożenia, w stosownych przypadkach, wraz z odniesieniem do odrzuconych rozwiązań alternatywnych i wykorzystanych danych naukowych;

b) środki, przyrządy lub metody chwytania bądź zabijania gatunków zwierząt, na które wydano pozwolenie oraz powody ich wykorzystania;

c) okoliczności wskazujące, kiedy i gdzie dopuszczono takie odstępstwa;

d) organ upoważniony do oświadczania i sprawdzania, czy wymagane warunki są spełnione oraz decydowania, które środki, przyrządy lub metody mogą być stosowane, w jakich granicach i przez jakie jednostki, a także kto ma wykonać dane zadanie;

e) stosowane środki nadzoru oraz uzyskane wyniki.

▼B

Informacja

Artykuł 17

1. Co sześć lat od daty zakończenia okresu ustanowionego w art. 23 Państwa Członkowskie opracowują sprawozdanie na temat wykonania środków podjętych na podstawie niniejszej dyrektywy. Takie sprawozdanie obejmuje w szczególności informacje dotyczące środków ochrony przewidzianych w art. 6 ust. 1 oraz ocenę ich wpływu na stan ochrony typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I i gatunków z załącznika II, a także główne wyniki nadzoru określonego w art. 11. Sprawozdanie, w formie ustalonej przez komitet, jest przekazywane Komisji i udostępniane społeczeństwu.

2. Komisja przygotowuje zbiorcze sprawozdanie na podstawie sprawozdań określonych w ust. 1. To sprawozdanie zawiera odpowiednią ocenę osiągniętego postępu, w szczególności przyczyniania się *Natury 2000* do osiągnięcia celów ustanowionych w art. 3. Projekt części sprawozdania, obejmujący informacje dostarczone przez Państwo Członkowskie, jest przekazywany danemu Państwu Członkowskiemu do weryfikacji. Po przedłożeniu komitetowi ostateczna wersja sprawozdania zostaje opublikowana przez Komisję, nie później niż w dwa lata po otrzymaniu sprawozdań określonych w ust. 1 i zostaje przekazana Państwom Członkowskim, Parlamentowi Europejskiemu, Radzie i Komitetowi Ekonomiczno-Społecznemu.

3. Państwa Członkowskie mogą oznaczyć obszary wyznaczone na mocy niniejszej dyrektywy za pomocą ogłoszeń Wspólnoty opracowanych w tym celu przez komitet.

Badania

Artykuł 18

1. Państwa Członkowskie i Komisja wspierają konieczne badania i prace naukowe, mając na względzie cele ustanowione w art. 2 oraz obowiązki przewidziane w art. 11. Prowadzą one wymianę informacji do celów właściwej koordynacji badań przeprowadzanych na poziomie Państwa Członkowskiego i Wspólnoty.

2. Szczególną uwagę zwraca się na prace naukowe konieczne do wykonania art. 4 i 10 oraz wspiera się transgraniczne badania prowadzone w ramach współpracy między Państwami Członkowskimi.

Procedura zmiany załączników

Artykuł 19

Zmiany konieczne do dostosowania załączników I, II, III, V i VI do postępu naukowo-technicznego są przyjmowane przez Radę, stanowiącą większością kwalifikowaną, na wniosek Komisji.

▼B

Zmiany konieczne do dostosowania załącznika IV do postępu naukowo-technicznego są przyjmowane przez Radę stanowiącą jednomyślnie, na wniosek Komisji.

Komitet

▼M2

Artykuł 20

Komisję wspomaga Komitet.

Artykuł 21

1. W przypadku odniesienia się do niniejszego artykułu – art. 5 i 7 decyzji 1999/468/WE ([1]) stosuje się z uwagi na przepisy zawarte w jej art. 8.

Okres ustanowiony w art. 5 ust. 6 decyzji 1999/468/WE ustala się na trzy miesiące.

2. Komitet uchwala swój regulamin wewnętrzny.

▼B

Przepisy uzupełniające

Artykuł 22

W wykonaniu przepisów niniejszej dyrektywy Państwa Członkowskie:

a) badają celowość ponownego wprowadzenia gatunków z załącznika IV, rodzimych na ich terytorium, co może się przyczynić do ich ochrony, pod warunkiem że badanie, uwzględniające również doświadczenie zdobyte w innych Państwach Członkowskich i gdziekolwiek indziej, wykazało, że takie ponowne wprowadzenie przyczynia się skutecznie do przywrócenia tych gatunków we właściwym stanie ochrony oraz że ma miejsce dopiero po przeprowadzeniu odpowiednich konsultacji z zainteresowaną społecznością;

b) zapewniają, aby celowe wprowadzenie do stanu dzikiego dowolnego gatunku, który nie jest rodzimy na ich terytorium było uregulowane w taki sposób, by nie zaszkodzić siedliskom przyrodniczym w obrębie ich naturalnego zasięgu lub dzikiej rodzimej faunie i florze oraz, jeśli uznają to za konieczne, wprowadzają zakaz takiego wprowadzenia. Otrzymane wyniki oceny zostają przekazane do wiadomości komitetu;

c) wspierają edukację i ogólne informacje na temat potrzeby ochrony gatunków dzikiej fauny i flory oraz ochrony ich siedlisk i siedlisk przyrodniczych.

([1]) Decyzja Rady 1999/468/WE z dnia 28 czerwca 1999 r. ustanawiająca warunki wykonywania uprawnień wykonawczych przyznanych Komisji (Dz.U. L 184 z 17.7.1999, str. 23).

▼B

Przepisy końcowe

Artykuł 23

1. Państwa Członkowskie wprowadzą w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania niniejszej dyrektywy w terminie dwóch lat od jej opublikowania. Niezwłocznie powiadomią o tym Komisję.

2. Przepisy przyjęte przez Państwa Członkowskie zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określane są przez Państwa Członkowskie.

3. Państwa Członkowskie przekażą Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego, przyjętych w dziedzinach objętych niniejszą dyrektywą.

Artykuł 24

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do Państw Członkowskich.

▼M4

ZAŁĄCZNIK I

TYPY SIEDLISK PRZYRODNICZYCH BĘDĄCE PRZEDMIOTEM ZAINTERESOWANIA WSPÓLNOTY, KTÓRYCH OCHRONA WYMAGA WYZNACZENIA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY

Interpretacja

Wskazówki do interpretacji typów siedlisk naturalnych znajdują się w „Podręczniku interpretacji siedlisk naturalnych w Unii Europejskiej", w wersji zatwierdzonej przez komitet ustanowiony zgodnie z art. 20 („Komitet ds. Siedlisk Naturalnych") i opublikowanej przez Komisję Europejską (+).

Kody odpowiadają kodom Natura 2000.

Symbol „*" oznacza typy siedlisk o znaczeniu priorytetowym.

1. SIEDLISKA NADBRZEŻNE I HALOFILNE

11. **Otwarte morze i obszary pływowe**

1110 Piaszczyste wybrzeża, które są nieco przykryte wodą morską przez cały czas

1120 * Łąki podwodne utworzone przez *Posidonia* (*Posidonion oceanicae*)

1130 Estuaria

1140 Muliste i piaszczyste płycizny przybrzeżne nieprzykryte wodą morską w czasie odpływu

1150 * Laguny przybrzeżne

1160 Wielkie, płytkie ujścia rzek i zatok

1170 Rafy

1180 Morskie „kolumny" wytworzone przez wyciekające gazy

12. **Morskie wybrzeża klifowe oraz żwirowe lub kamieniste plaże**

1210 Jednoroczna roślinność przy linii przyboju

1220 Wieloletnia roślinność wybrzeży skalistych

1230 Porośnięte roślinnością klify wybrzeży atlantyckich i bałtyckich

1240 Porośnięte roślinnością klify wybrzeży śródziemnomorskich (z endemicznymi gatunkami *Limonium* spp.)

1250 Porośnięte roślinnością klify wybrzeży makaronezyjskich (roślinność endemiczna dla tych wybrzeży)

13. **Atlantyckie i kontynentalne słone błota (marsze) i słone łąki**

1310 *Salicornia* i inne rośliny jednoroczne kolonizujące muły i piaski

1320 Szuwary ze *Spartina* (*Spartinion maritimae*)

1330 Atlantyckie słone łąki (*Glauco-Puccinellietalia maritimae*)

1340 * Kontynentalne słone łąki

14. **Śródziemnomorskie i termoatlantyckie słone mokradła przybrzeżne (marsze) i słone łąki**

1410 Śródziemnomorskie słone łąki (*Juncetalia maritimi*)

1420 Śródziemnomorskie i termoatlantyckie halofilne zarośla (*Sarcocornetea fruticosi*)

(+) „Podręcznik interpretacji siedlisk naturalnych w Unii Europejskiej", wersja EUR 15/2, przyjęta przez Komitet ds. Siedlisk w dniu 4 października 1999 r. i „Zmiany do »Podręcznika interpretacji siedlisk naturalnych w Unii Europejskiej« w perspektywie rozszerzenie UE" (Hab. 01/11b-rev. 1) przyjęte przez Komitet ds. Siedlisk w dniu 24 kwietnia 2002 r. po pisemnej konsultacji z Komisją Europejską, Dyrekcją Generalną ds. Środowiska;

▼M4

1430 Iberyjskie halo-nitrofilne zarośla (*Pegano-Salsoletea*)

15. **Słone i gipsowe stepy kontynentalne**

1510 * Śródziemnomorskie stepy słone (*Limonietalia*)

1520 * Iberyjskie stepy gipsowe (*Gypsophiletalia*)

1530 * Pannońskie słone stepy i słone mokradła przybrzeżne (marsze)

16. **Archipelag bałtycko-borealny, obszary przybrzeżne i pagórkowate**

1610 Bałtyckie wyspy oz z roślinnością piaszczystych, skalistych i żwirowych plaż oraz roślinnością strefy sublitoralnej

1620 Borealne bałtyckie wysepki i małe wyspy

1630 * Borealne bałtyckie łąki przybrzeżne

1640 Borealne bałtyckie piaszczyste plaże z roślinnością wieloletnią

1650 Borealne bałtyckie wąskie przesmyki

2. WYDMY PRZYBRZEŻNE PIASZCZYSTE I WYDMY KONTYNENTALNE

21. **Wydmy piaszczyste na wybrzeżach Atlantyku, Morza Północnego i Bałtyku**

2110 Inicjalne stadia wydm wędrujących

2120 Wydmy wędrujące wzdłuż linii brzegowych z *Ammophila arenaria* („wydmy białe”)

2130 * Ustabilizowane wydmy z roślinnością trawiastą („wydmy szare”)

2140 * Ustabilizowane, bezwapniowe wydmy z *Empetrum nigrum*

2150 * Ustabilizowane, bezwapniowe wydmy atlantyckie (*Calluno-Ulicetea*)

2160 Wydmy z *Hippophaë rhamnoides*

2170 Wydmy z *Salix repens* ssp. *argentea* (*Salicion arenariae*)

2180 Porośnięte lasem wydmy wybrzeża atlantyckiego, kontynentalnego i borealnego

2190 Wilgotne obniżenia wydmowe

21A0 Piaszczyste niziny nadbrzeżne (machairs) (* w Irlandii)

22. **Wydmy piaszczyste wybrzeży śródziemnomorskich**

2210 Ustabilizowane wydmy piaszczyste *Crucianellion maritimae*

2220 Wydmy z *Euphorbia terracina*

2230 Wydmowe murawy z *Malcolmietalia*

2240 Wydmowe murawy *Brachypodietalia* z roślinnością jednoroczną

2250 * Zarośla jałowcowe na wydmach (*Juniperus* spp.)

2260 Wydmowe zarośla twardolistne *Cisto-Lavenduletalia*

2270 * Wydmy porośnięte *Pinus pinea* i/lub *Pinus pinaster*

▼M4

23. **Wydmy kontynentalne, stare i bezwapniowe**

2310 Suche, piaszczyste wrzosowiska z *Calluna* i *Genista*

2320 Suche, piaszczyste wrzosowiska z *Calluna* i *Empetrum nigrum*

2330 Otwarte murawy wydm kontynentalnych z *Corynephorus* i *Agrostis*

2340 * Pannońskie wydmy kontynentalne

3. SIEDLISKA SŁODKOWODNE

31. **Wody stojące**

3110 Wody oligotroficzne, zawierające bardzo niewiele składników mineralnych na piaszczystych równinach (*Littorelletalia uniflorae*)

3120 Wody oligotroficzne, zawierające bardzo niewiele składników mineralnych *Isoetes* spp., na zachodnio-śródziemnomorskich piaszczystych równinach

3130 Oligotroficzne do mezotroficznych wody stojące z roślinnością *Littorelletea uniflorae* oraz/lub *Isoëto-Nanojuncetea*

3140 Twarde oligomezotroficzne wody z roślinnością bentosową formacji tzw. „łąki" ramienicowe (*Chara* spp.)

3150 Naturalne jeziora eutroficzne z roślinnością typu *Magnopotamion* lub *Hydrocharition*

3160 Naturalne jeziora i stawy dystroficzne

3170 * Okresowe stawy obszaru śródziemnomorskiego

3180 * Jeziora zimowe (Irlandia) (Turloughs)

3190 Jeziora z gipsem kresowym

31A0 * Transylwańskie murawy lotosu przy ciepłych źródłach

32. **Wody bieżące — odcinki cieków wodnych z naturalną lub półnaturalną dynamiką (małe, średnie lub główne koryta), w których jakość wody nie wykazuje znaczącego pogorszenia**

3210 Fennoskandyjskie naturalne rzeki

3220 Rzeki alpejskie i roślinność zielna wzdłuż ich brzegów

3230 Rzeki alpejskie i ich roślinność krzewiasta z *Myricaria germanica*

3240 Rzeki alpejskie i ich roślinność krzewiasta z *Salix elaeagnos*

3250 Stale płynące rzeki obszaru śródziemnomorskiego z *Glaucium flavum*

3260 Pływające zbiorowiska wodnych jaskrów w rzekach równinnych i podgórskich z roślinnością *Ranunculion fluitantis* oraz *Callitricho-Batrachion*

3270 Rzeki podgórskie z roślinnością *Chenopodion rubri* p.p. oraz *Bidention* p.p.

3280 Stale płynące rzeki obszaru śródziemnomorskiego z *Paspalo-Agrostidion* i wiszące zasłony z *Salix* oraz *Populus alba*

3290 Okresowo płynące rzeki obszaru śródziemnomorskiego z *Paspalo-Agrostidion*

32A0 Kaskady tufowe na rzekach krasowych w Górach Dynarskich

▼M4

4. WRZOSOWISKA I ZAROŚLA STREFY UMIARKOWANE

4010 Południowoatlantyckie podmokłe wrzosowiska z *Erica tetralix*

4020 * Południowoatlantyckie podmokłe wrzosowiska z *Erica ciliaris* oraz *Erica tetralix*

4030 Europejskie suche wrzosowiska

4040 * Suche atlantyckie przybrzeżne wrzosowiska z *Erica vagans*

4050 * Endemiczne wrzosowiska makaronezyjskie

4060 Wrzosowiska alpejskie i borealne

4070 * Zarośla z *Pinus mugo* oraz *Rhododendron hirsutum* (*Mugo-Rhododendretum hirsuti*)

4080 Subarktyczne zarośla wierzbowe z *Salix* spp.

4090 Endemiczne górskie, śródziemnomorskie wrzosowiska z kolcolistem

40A0 * Subkontynentalne zarośla pannońskie

40B0 Rodopskie zarośla wawrzynolistne z *Potentilla fruticosa*

40C0 * Ponto-sarmackie liściaste zarośla wawrzynolistne

5. ZAROŚLA TWARDOLISTNE TYPU MAKIA

51. **Zarośla subśródziemnomorskie i strefy umiarkowanej**

5110 Stałe formacje z *Buxus sempervirens* na wapiennych zboczach skalnych (*Berberidion* p.p.)

5120 Górskie formacje z *Cytisus purgans*

5130 Formacje z *Juniperus communis* na wapiennych wrzosowiskach i obszarach trawiastych

5140 * Formacje *Cistus palhinhae* na nadmorskich podmokłych wrzosowiskach

52. **Śródziemnomorska makia z drzewami**

5210 Makia z *Juniperus* spp.

5220 * Makia z *Zyziphus*

5230 * Makia z *Laurus nobilis*

53. **Śródziemnomorskie i półstepowe zarośla (garig)**

5310 Zarośla wawrzynolistne z *Laurus nobilis*

5320 Niskie formacje wilczomleczów w pobliżu klifów

5330 Śródziemnormorskie i półstepowe zarośla

54. **Frygany**

5410 Frygana zachodniośródziemnomorska (*Astragalo-Plantaginetum subulatae*)

5420 Frygany *Sarcopoterium spinosum*

5430 Endemiczne formacje frygany *Euphorbio-Verbascion*

▼M4

6. NATURALNE I PÓŁNATURALNE MURAWY

61. **Naturalne murawy**

6110 * Murawy *Alysso-Sedion albi* na skrasowiałych lub zasadochłonnych skałach wapiennych

6120 * Suche, piaszczyste, wapniste murawy

6130 Murawy trzcinnikowe z *Violetalia calaminariae*

6140 Pirenejskie murawy z *Festuca eskia* na podłożu krzemionkowym

6150 Alpejskie i borealne murawy krzemionkowe

6160 Iberyjskie górskie murawy z *Festuca indigesta* na podłożu krzemionkowym

6170 Alpejskie i subalpejskie murawy na podłożu wapiennym

6180 Makaronezyjskie murawy górskie

6190 Murawy pannońskie (*Stipo-Festucetalia pallentis*)

62. **Półnaturalne odmiany suchych muraw i zarośli**

6210 Półnaturalne odmiany suchych muraw i zarośli na podłożach wapiennych (*Festuco-Brometalia*) (* ważne stanowiska storczyków)

6220 * Pseudostepy z trawami i roślinami jednorocznymi *Thero-Brachypodietea*

6230 * Murawy z *Nardus*, bogate w gatunki, na podłożu krzemionkowym w strefach górskich (i podgórskich w Europie kontynentalnej)

6240 * Subpannońskie murawy stepowe

6250 * Pannońskie murawy stepowe na podłożu lessowym

6260 * Pannońskie stepy piaszczyste

6270 * Fennoskandyjskie nizinne bogate gatunkowo murawy suche do mezoicznych

6280 * Nordyckie alvar i prekambryjskie wapienne płaskie skały

62A0 Wschodnie subśródziemnomorskie suche murawy (*Scorzoneratalia villosae*)

62B0 * Cypryjskie murawy serpentynitofilne

62C0 * Stepy pontyjsko-sarmackie

62D0 Mezyjskie górskie murawy acydofilne

63. **Twardolistne spasane lasy (dehesas)**

6310 Twardolistne spasane lasy z *Quercus* spp.

64. **Półnaturalne podmokłe łąki ziołoroślowe**

6410 Łąki z *Molinia* na kredzie, torfie lub glinie (*Molinion caeruleae*)

6420 Śródziemnomorskie ziołorośla i łąki trzęślicowe *Molinio-Holoschoenion*

▼M4

6430 Ziołorośla eutroficzne płaskowyżów, górskie i alpejskie

6440 Łąki zalewowe dolin rzek z *Cnidion dubii*

6450 Północne borealne łąki zalewowe

6460 Murawy torfowe z Troodos

65. **Mezofilne murawy**

6510 Nizinne łąki kośne (*Alopecurus pratensis, Sanguisorba officinalis*)

6520 Górskie łąki kośne

6530 * Fennoskandyjskie leśne łąki

6540 Subśródziemnomorskie murawy z *Molinio-Hordeion secalini*

7. WYSOKIE TORFOWISKA, GRZĘZAWISKA I MOKRADŁA

71. **Kwaśne grzęzawiska z torfowcem**

7110 * Czynne, żywe torfowiska wysokie

7120 Zdegradowane torfowiska wysokie (zdolne jeszcze do naturalnej regeneracji)

7130 Torfowiska wierzchowinowe (* jeżeli czynne)

7140 Grzęzawiska przejściowe i trzęsawiska

7150 Depresje na podłożach torfowych *Rhynchosporion*

7160 Fennoskandyjskie bogate w składniki mineralne źródła i źródliska

72. **Mokradła na podłożu wapiennym**

7210 * Mokradła z *Cladium mariscus* oraz gatunki *Caricion davallianae*

7220 * Petryfikujące źródła tufowe z formacją (*Cratoneurion*)

7230 Alkaliczne mokradła

7240 * Pionierskie formacje alpejskie *Caricion bicoloris-atrofuscae*

73. **Grzęzawiska borealne**

7310 * Grzęzawiska Aapa

7320 * Grzęzawiska Palsa

8. SIEDLISKA SKALNE I JASKINIE

81. **Piargi**

8110 Krzemionkowe piargi poziomu górskiego do poziomu śniegu (*Androsacetalia alpinae* oraz *Galeopsietalia ladani*)

8120 Piargi na podłożu wapiennym i eutric poziomu górskiego do alpejskiego (*Thlaspietea rotundifolii*)

8130 Zachodniośródziemnomorskie i termofilne piargi

8140 Wschodnioeuropejskie piargi

8150 Środkowoeuropejskie wyżynne piargi na podłożu krzemionkowym

8160 * Środkowoeuropejskie piargi na podłożu wapiennym poziomu wzgórz i poziomu górskiego

▼M4

82. **Roślinność szczelin na skalnych zboczach**

8210 Roślinność szczelin na skalnych zboczach o podłożu wapiennym

8220 Roślinność szczelin na skalnych zboczach o podłożu krzemionkowym

8230 Skała krzemianowa z pionierską roślinnością *Sedo-Scleranthion* lub *Sedo albi-Veronicion dillenii*

8240 * Chodniki wapniowe

83. **Inne siedliska skalne**

8310 Jaskinie nieudostępnione do zwiedzania

8320 Pola lawy i naturalne odkrywki

8330 Zalane lub częściowo zalane jaskinie morskie

8340 Stałe lodowce

9. LASY

Naturalna i półnaturalna roślinność leśna składająca się z rodzimych gatunków tworzących las wysokopienny z typowym podszytem i spełniająca następujące kryteria: rzadkie lub pozostałości po lasach i/lub obejmująca gatunki będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty

90. **Lasy Europy borealnej**

9010 * Tajga zachodnia

9020 * Fennoskandyjskie hemiborealne naturalne stare szerokolistne lasy liściaste (*Quercus, Tilia, Acer, Fraxinus* lub *Ulmus*) bogate w epifity

9030 * Naturalne lasy pierwotnych etapów wybrzeża pagórkowatego

9040 Nordyckie subalpejskie/subarktyczne lasy z *Betula pubescens* ssp. *czerepanovii*

9050 Fennoskandyjskie lasy z bogato występującymi ziołami z *Picea abies*

9060 Lasy iglaste na, lub połączone z glacjofluwialnymi ozami

9070 Fennoskandyjskie zalesione pastwiska

9080 * Fennoskandyjskie liściaste lasy bagienne

91. **Lasy strefy umiarkowanej Europy**

9110 Las bukowy *Luzulo-Fagetum*

9120 Atlantyckie acydofilne lasy bukowe z Ilex i czasami również z Taxus w podszycie (*Quercion robori-petraeae* lub *Ilici-Fagenion*)

9130 Las bukowy *Asperulo-Fagetum*

9140 Środkowoeuropejskie subalpejskie lasy bukowe z *Acer* oraz *Rumex arifolius*

9150 Środkowoeuropejskie lasy bukowe na podłożu wapiennym z *Cephalanthero-Fagion*

9160 Subatlantyckie i środkowoeuropejskie lasy dębowe lub grądowe z *Carpinion betuli*

▼M4

9170 Lasy grądowe z *Galio-Carpinetum*

9180 * Lasy *Tilio-Acerion* na stromych zboczach, piargach i urwiskach

9190 Stare acydofilne lasy dębowe z *Quercus robur* na piaszczystych równinach

91A0 Stare lasy dębowe z *Ilex* oraz *Blechnum* na Wyspach Brytyjskich

91B0 Termofilne lasy z *Fraxinus angustifolia*

91C0 * Las kaledoński

91D0 * Las bagienny

91E0 * Lasy aluwialne z *Alnus glutinosa* oraz *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae*)

91F0 Nadbrzeżne lasy mieszane (łęgi) z *Quercus robur, Ulmus laevis* oraz *Ulmus minor, Fraxinus excelsior* lub *Fraxinus angustifolia*, nad dużymi rzekami (*Ulmenion minoris*)

91G0 * Pannońskie lasy z *Quercus petraea* oraz *Carpinus betulus*

91H0 * Pannońskie lasy z *Quercus pubescens*

91I0 * Euro-syberyjskie lasy stepowe z *Quercus* spp.

91J0 * Lasy *Taxus baccata* na Wyspach Brytyjskich

91K0 Lasy ilyryjskie z *Fagus sylvatica* (*Aremonio-Fagion*)

91L0 Ilyryjskie lasy grądowe (*Erythronio-Carpinion*)

91M0 Pannońsko-bałkańskie lasy dębowe

91N0 * Pannońskie zarośla na piaszczystych wydmach śródlądowych (*Junipero-Populetum albae*)

91P0 Jodłowy bór mieszany (*Abietetum polonicum*)

91Q0 Zachodniokarpacki sosnowy bór z *Pinus sylvestris*

91R0 Dynaryjskie dolomickie lasy sosny zwyczajnej (*Genisto januensis-Pinetum*)

91S0 * Zachodnio-pontycki las bukowy

91T0 Środkowoeuropejskie lasy sosny zwyczajnej z porostami

91U0 Lasy sosnowe stepów sarmackich

91V0 Lasy bukowe Dacji (*Symphyto-Fagion*)

91W0 Mezyjskie lasy bukowe

91X0 * Lasy bukowe Dobrudży

91Y0 Dackie lasy grądowe

91Z0 Mezyjskie lasy z lipy srebrzystej

91AA * Wschodnie lasy dębowe

91BA Mezyjskie lasy jodłowe

91CA Rodopskie i bałkańskie lasy sosny zwyczajnej

▼M4

92. **Śródziemnomorskie lasy liściaste**

9210 * Apenińskie lasy bukowe z *Taxus* oraz *Ilex*

9220 * Apenińskie lasy bukowe z *Abies alba* oraz lasy bukowe z *Abies nebrodensis*

9230 Galicyjsko-portugalskie lasy dębowe z *Quercus robur* oraz *Quercus pyrenaica*

9240 Lasy z *Quercus faginea* oraz *Quercus canariensis* (Półwysep Iberyjski)

9250 Lasy z *Quercus trojana*

9260 Lasy z *Castanea sativa*

9270 Greckie lasy bukowe z *Abies borisii-regis*

9280 Lasy z *Quercus frainetto*

9290 Lasy z *Cupressus* (*Acero-Cupression*)

92A0 Lasy galeriowe z *Salix alba* oraz *Populus alba*

92B0 Formacje nadrzeczne nad okresowymi ciekami wodnymi obszaru śródziemnomorskiego z *Rhododendron ponticum, Salix* I innymi

92C0 Lasy z *Platanus orientalis* oraz *Liquidambar orientalis* (*Platanion orientalis*)

92D0 Śródziemnomorskie lasy nadrzeczne i zarośla wawrzynolistne (*Nerio-Tamaricetea* oraz *Securinegion tinctoriae*)

93. **Śródziemnomorskie lasy twardolistne**

9310 Egejskie lasy z *Quercus brachyphylla*

9320 Lasy z *Olea* oraz *Ceratonia*

9330 Lasy z *Quercus suber*

9340 Lasy z *Quercus ilex* oraz *Quercus rotundifolia*

9350 Lasy z *Quercus macrolepis*

9360 * Makaronezyjskie laski wawrzynolistne (*Laurus*, *Ocotea*)

9370 * Gaje palmowe z *Phoenix*

9380 Lasy z *Ilex aquifolium*

9390 * Zarośla i niska roślinność leśna z *Quercus alnifolia*

93A0 Laski z *Quercus infectoria* (*Anagyro foetidae-Quercetum infectoriae*)

94. **Umiarkowane górskie lasy iglaste**

9410 Acydofilne lasy *Picea* poziomów górskich do alpejskich (*Vaccinio-Piceetea*)

9420 Lasy alpejskie z *Larix decidua* oraz/lub *Pinus cembra*

9430 Subalpejskie oraz górskie lasy z *Pinus uncinata* (* na podłożach gipsowych i wapniowych)

▼M4

95. **Śródziemnomorskie i makaronezyjskie iglaste lasy górskie**

9510 * Południowoapenińskie lasy z *Abies alba*

9520 Lasy z *Abies pinsapo*

9530 * (Sub-) Śródziemnomorskie lasy sosnowe z endemiczną sosną czarną

9540 Śródziemnomorskie lasy sosnowe z endemiczną sosną mezogejską

9550 Kanaryjskie endemiczne lasy sosnowe

9560 * Endemiczne lasy śródziemnomorskie z *Juniperus* spp.

9570 * Lasy z *Tetraclinis articulata*

9580 * Śródziemnomorskie lasy z *Taxus baccata*

9590 * Lasy z *Cedrus brevifolia* (*Cedrosetum brevifoliae*)

95A0 Wysokogórskie śródziemnomorskie lasy z sosny zwyczajnej

▼M4

ZAŁĄCZNIK II

GATUNKI ROŚLIN I ZWIERZĄT BĘDĄCE PRZEDMIOTEM ZAINTERESOWANIA WSPÓLNOTY, KTÓRYCH OCHRONA WYMAGA WYZNACZENIA SPECJALNYCH OBSZARÓW OCHRONY

Interpretacja

a) Załącznik II jest kontynuacją załącznika I dotyczącego ustanowienia spójnej sieci specjalnych obszarów ochrony.

b) Gatunki wyliczone w niniejszym załączniku określone są poprzez:

— nazwę gatunku lub podgatunku, lub

— grupę gatunków należących do wyższego taksonu lub do wskazanej części tego taksonu.

Skrót „spp.” po nazwie rodziny lub rodzaju oznacza wszystkie gatunki należące do tej rodziny lub rodzaju.

c) Symbole

Symbol „*” przed nazwą gatunku oznacza, że jest to gatunek o znaczeniu priorytetowym.

Większość gatunków wymienionych w niniejszym załączniku jest również wymienionych w załączniku IV. Jeśli gatunek występujący w niniejszym załączniku nie występuje w załączniku IV ani w załączniku V, po nazwie gatunku występuje symbol (o); jeśli gatunek występujący w niniejszym załączniku występuje również w załączniku V, ale nie występuje w załączniku IV, po nazwie występuje symbol (V).

(a) ***ZWIERZĘTA***

KRĘGOWCE

SSAKI

INSECTIVORA

Talpidae

Galemys pyrenaicus

CHIROPTERA

Rhinolophidae

Rhinolophus blasii

Rhinolophus euryale

Rhinolophus ferrumequinum

Rhinolophus hipposideros

Rhinolophus mehelyi

Vespertilionidae

Barbastella barbastellus

Miniopterus schreibersii

Myotis bechsteinii

Myotis blythii

Myotis capaccinii

Myotis dasycneme

Myotis emarginatus

Myotis myotis

Pteropodidae

Rousettus aegyptiacus

RODENTIA

Gliridae

Myomimus roachi

Sciuridae

* *Marmota marmota latirostris*

* *Pteromys volans (Sciuropterus russicus)*

Spermophilus citellus (Citellus citellus)

* *Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)*

Castoridae

Castor fiber (z wyjątkiem populacji estońskich, łotewskich, litewskich, fińskich oraz szwedzkich)

Cricetidae

Mesocricetus newtoni

Microtidae

Dinaromys bogdanovi

Microtus cabrerae

* *Microtus oeconomus arenicola*

* *Microtus oeconomus mehelyi*

Microtus tatricus

Zapodidae

Sicista subtilis

▼M4

CARNIVORA

Canidae

* *Alopex lagopus*

* *Canis lupus* (z wyjątkiem populacji estońskiej; populacje greckie: wyłącznie na południe od 39 równoleżnika; populacje hiszpańskie: wyłącznie na południe od Duero; populacje łotewskie, litewskie i fińskie)

Ursidae

* *Ursus arctos* (z wyjątkiem populacji estońskich, fińskich oraz szwedzkich)

Mustelidae

* *Gulo gulo*

Lutra lutra

Mustela eversmanii

* *Mustela lutreola*

Vormela peregusna

Felidae

Lynx lynx (z wyjątkiem populacji estońskich, łotewskich oraz fińskich)

* *Lynx pardinus*

Phocidae

Halichoerus grypus (V)

* *Monachus monachus*

Phoca hispida bottnica (V)

* *Phoca hispida saimensis*

Phoca vitulina (V)

ARTIODACTYLA

Cervidae

* *Cervus elaphus corsicanus*

Rangifer tarandus fennicus (o)

Bovidae

* *Bison bonasus*

Capra aegagrus (populacje naturalne)

* *Capra pyrenaica pyrenaica*

Ovis gmelini musimon (Ovis ammon musimon) (populacje naturalne – Korsyka i Sardynia)

Ovis orientalis ophion (Ovis gmelini ophion)

* *Rupicapra pyrenaica ornata* (*Rupicapra rupicapra ornata*)

Rupicapra rupicapra balcanica

* *Rupicapra rupicapra tatrica*

CETACEA

Phocoena phocoena

Tursiops truncatus

GADY

CHELONIA (TESTUDINES)

Testudinidae

Testudo graeca

Testudo hermanni

Testudo marginata

Cheloniidae

* *Caretta caretta*

* *Chelonia mydas*

Emydidae

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Dinarolacerta mosorensis

Lacerta bonnali (Lacerta monticola)

Lacerta monticola

Lacerta schreiberi

Gallotia galloti insulanagae

* *Gallotia simonyi*

Podarcis lilfordi

Podarcis pityusensis

Scincidae

Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)

Gekkonidae

Phyllodactylus europaeus

OPHIDIA (SERPENTES)

Colubridae

* *Coluber cypriensis*

Elaphe quatuorlineata

Elaphe situla

* *Natrix natrix cypriaca*

Viperidae

* *Macrovipera schweizeri (Vipera lebetina schweizeri)*

Vipera ursinii (z wyjątkiem *Vipera ursinii rakosiensis i Vipera ursinii macrops*)

* *Vipera ursinii macrops*

* *Vipera ursinii rakosiensis*

PŁAZY

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica

▼M4

Mertensiella luschani (Salamandra luschani)

** Salamandra aurorae (Salamandra atra aurorae)*

Salamandrina terdigitata

Triturus carnifex (Triturus cristatus carnifex)

Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)

Triturus dobrogicus (Triturus cristatus dobrogicus)

Triturus karelinii (Triturus cristatus karelinii)

Triturus montandoni

Triturus vulgaris ampelensis

Proteidae

** Proteus anguinus*

Plethodontidae

Hydromantes (Speleomantes) ambrosii

Hydromantes (Speleomantes) flavus

Hydromantes (Speleomantes) genei

Hydromantes (Speleomantes) imperialis

Hydromantes (Speleomantes) strinatii

Hydromantes (Speleomantes) supramontis

ANURA

Discoglossidae

** Alytes muletensis*

Bombina bombina

Bombina variegata

Discoglossus galganoi (w tym *Discoglossus „jeanneae”*)

Discoglossus montalentii

Discoglossus sardus

Ranidae

Rana latastei

Pelobatidae

** Pelobates fuscus insubricus*

RYBY

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

Eudontomyzon spp. (o)

Lampetra fluviatilis (V) (z wyjątkiem populacji fińskich i szwedzkich)

Lampetra planeri (o) (z wyjątkiem populacji estońskich, fińskich oraz szwedzkich)

Lethenteron zanandreai (V)

Petromyzon marinus (o) (z wyjątkiem populacji szwedzkich)

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

** Acipenser naccarii*

** Acipenser sturio*

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp. (V)

SALMONIFORMES

Salmonidae

Hucho hucho (populacje naturalne) (V)

Salmo macrostigma (o)

Salmo marmoratus (o)

Salmo salar (tylko w wodach słodkich) (V) (z wyjątkiem populacji fińskich)

Salmothymus obtusirostris (o)

Coregonidae

** Coregonus oxyrhynchus* (anadromiczne populacje w niektórych sektorach Morza Północnego)

Umbridae

Umbra krameri (o)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Alburnus albidus (o) *(Alburnus vulturius)*

Aulopyge huegelii (o)

Anaecypris hispanica

Aspius aspius (V) (z wyjątkiem populacji fińskich)

Barbus comiza (V)

Barbus meridionalis (V)

Barbus plebejus (V)

Chalcalburnus chalcoides (o)

Chondrostoma genei (o)

Chondrostoma knerii (o)

Chondrostoma lusitanicum (o)

Chondrostoma phoxinus (o)

Chondrostoma polylepis (o) (w tym *C. willkommi*)

Chondrostoma soetta (o)

Chondrostoma toxostoma (o)

▼M4

Gobio albipinnatus (o)

Gobio kessleri (o)

Gobio uranoscopus (o)

Iberocypris palaciosi (o)

* *Ladigesocypris ghigii* (o)

Leuciscus lucumonis (o)

Leuciscus souffia (o)

Pelecus cultratus (V)

Phoxinellus spp. (o)

* *Phoxinus percnurus*

Rhodeus sericeus amarus (o)

Rutilus pigus (V)

Rutilus rubilio (o)

Rutilus arcasii (o)

Rutilus macrolepidotus (o)

Rutilus lemmingii (o)

Rutilus frisii meidingeri (V)

Rutilus alburnoides (o)

Scardinius graecus (o)

Squalius microlepis (o)

Squalius svallize (o)

Cobitidae

Cobitis elongata (o)

Cobitis taenia (o) (z wyjątkiem populacji fińskich)

Cobitis trichonica (o)

Misgurnus fossilis (o)

Sabanejewia aurata (o)

Sabanejewia larvata (o) (*Cobitis larvata* oraz *Cobitis conspersa*)

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis (V)

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

Aphanius iberus (o)

Aphanius fasciatus (o)

* *Valencia hispanica*

* *Valencia letourneuxi (Valencia hispanica)*

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus baloni

Gymnocephalus schraetzer (V)

* *Romanichthys valsanicola*

Zingel spp. ((o) z wyjątkiem *Zingel asper* oraz *Zingel zingel* (V))

Gobiidae

Knipowitschia croatica (o)

Knipowitschia (Padogobius) panizzae (o)

Padogobius nigricans (o)

Pomatoschistus canestrini (o)

SCORPAENIFORMES

Cottidae

Cottus gobio (o) (z wyjątkiem populacji fińskich)

Cottus petiti (o)

BEZKRĘGOWCE

STAWONOGI

CRUSTACEA

Decapoda

Austropotamobius pallipes (V)

* *Austropotamobius torrentium* (V)

Isopoda

* *Armadillidium ghardalamensis*

INSECTA

Coleoptera

Agathidium pulchellum (o)

Bolbelasmus unicornis

Boros schneideri (o)

Buprestis splendens

Carabus hampei

Carabus hungaricus

* *Carabus menetriesi pacholei*

* *Carabus olympiae*

Carabus variolosus

Carabus zawadszkii

Cerambyx cerdo

Corticaria planula (o)

Cucujus cinnaberinus

Dorcadion fulvum cervae

Duvalius gebhardti

Duvalius hungaricus

Dytiscus latissimus

Graphoderus bilineatus

▼**M4**

Leptodirus hochenwarti

Limoniscus violaceus (o)

Lucanus cervus (o)

Macroplea pubipennis (o)

Mesosa myops (o)

Morimus funereus (o)

* *Osmoderma eremita*

Oxyporus mannerheimii (o)

Pilemia tigrina

* *Phryganophilus ruficollis*

Probaticus subrugosus

Propomacrus cypriacus

* *Pseudogaurotina excellens*

Pseudoseriscius cameroni

Pytho kolwensis

Rhysodes sulcatus (o)

* *Rosalia alpina*

Stephanopachys linearis (o)

Stephanopachys substriatus (o)

Xyletinus tremulicola (o)

Hemiptera

Aradus angularis (o)

Lepidoptera

Agriades glandon aquilo (o)

Arytrura musculus

* *Callimorpha (Euplagia, Panaxia) quadripunctaria* (o)

Catopta thrips

Chondrosoma fiduciarium

Clossiana improba (o)

Coenonympha oedippus

Colias myrmidone

Cucullia mixta

Dioszeghyana schmidtii

Erannis ankeraria

Erebia calcaria

Erebia christi

Erebia medusa polaris (o)

Eriogaster catax

Euphydryas (Eurodryas, Hypodryas) aurinia (o)

Glyphipterix loricatella

Gortyna borelii lunata

Graellsia isabellae (V)

Hesperia comma catena (o)

Hypodryas maturna

Leptidea morsei

Lignyoptera fumidaria

Lycaena dispar

Lycaena helle

Maculinea nausithous

Maculinea teleius

Melanargia arge

* *Nymphalis vaualbum*

Papilio hospiton

Phyllometra culminaria

Plebicula golgus

Polymixis rufocincta isolata

Polyommatus eroides

Proterebia afra dalmata

Pseudophilotes bavius

Xestia borealis (o)

Xestia brunneopicta (o)

* *Xylomoia strix*

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Coenagrion hylas (o)

Coenagrion mercuriale (o)

Coenagrion ornatum (o)

Cordulegaster heros

Cordulegaster trinacriae

Gomphus graslinii

Leucorrhinia pectoralis

Lindenia tetraphylla

Macromia splendens

Ophiogomphus cecilia

Oxygastra curtisii

Orthoptera

Baetica ustulata

Brachytrupes megacephalus

Isophya costata

Isophya harzi

▼M4

Isophya stysi

Myrmecophilus baronii

Odontopodisma rubripes

Paracaloptenus caloptenoides

Pholidoptera transsylvanica

Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius

ARACHNIDA

Pseudoscorpiones

Anthrenochernes stellae (o)

MIĘCZAKI

GASTROPODA

Anisus vorticulus

Caseolus calculus

Caseolus commixta

Caseolus sphaerula

Chilostoma banaticum

Discula leacockiana

Discula tabellata

Discus guerinianus

Elona quimperiana

Geomalacus maculosus

Geomitra moniziana

Gibbula nivosa

* *Helicopsis striata austriaca* (o)

Hygromia kovacsi

Idiomela (Helix) subplicata

Lampedusa imitatrix

* *Lampedusa melitensis*

Leiostyla abbreviata

Leiostyla cassida

Leiostyla corneocostata

Leiostyla gibba

Leiostyla lamellosa

* *Paladilhia hungarica*

Sadleriana pannonica

Theodoxus transversalis

Vertigo angustior (o)

Vertigo genesii (o)

Vertigo geyeri (o)

Vertigo moulinsiana (o)

BIVALVIA

Unionoida

Margaritifera durrovensis (Margaritifera margaritifera) (V)

Margaritifera margaritifera (V)

Unio crassus

Dreissenidae

Congeria kusceri

(b) ***ROŚLINY***

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium jahandiezii (Litard.) Rouy

Asplenium adulterinum Milde

BLECHNACEAE

Woodwardia radicans (L.) Sm.

DICKSONIACEAE

Culcita macrocarpa C. Presl

DRYOPTERIDACEAE

Diplazium sibiricum (Turcz. ex Kunze) Kurata

* *Dryopteris corleyi* Fraser-Jenk.

Dryopteris fragans (L.) Schott

HYMENOPHYLLACEAE

Trichomanes speciosum Willd.

ISOETACEAE

Isoetes boryana Durieu

Isoetes malinverniana Ces. & De Not.

MARSILEACEAE

Marsilea batardae Launert

Marsilea quadrifolia L.

Marsilea strigosa Willd.

OPHIOGLOSSACEAE

Botrychium simplex Hitchc.

Ophioglossum polyphyllum A. Braun

GYMNOSPERMAE

PINACEAE

* *Abies nebrodensis* (Lojac.) Mattei

ANGIOSPERMAE

ALISMATACEAE

* *Alisma wahlenbergii* (Holmberg) Juz.

▼M4

Caldesia parnassifolia (L.) Parl.

Luronium natans (L.) Raf.

AMARYLLIDACEAE

Leucojum nicaeense Ard.

Narcissus asturiensis (Jordan) Pugsley

Narcissus calcicola Mendonça

Narcissus cyclamineus DC.

Narcissus fernandesii G. Pedro

Narcissus humilis (Cav.) Traub

* *Narcissus nevadensis* Pugsley

Narcissus pseudonarcissus L. subsp. *nobilis* (Haw.) A. Fernandes

Narcissus scaberulus Henriq.

Narcissus triandrus L. subsp. *capax* (Salisb.) D. A. Webb.

Narcissus viridiflorus Schousboe

ASCLEPIADACEAE

Vincetoxicum pannonicum (Borhidi) Holub

BORAGINACEAE

* *Anchusa crispa* Viv.

Echium russicum J.F.Gemlin

* *Lithodora nitida* (H. Ern) R. Fernandes

Myosotis lusitanica Schuster

Myosotis rehsteineri Wartm.

Myosotis retusifolia R. Afonso

Omphalodes kuzinskyanae Willk.

* *Omphalodes littoralis* Lehm.

* *Onosma tornensis* Javorka

Solenanthus albanicus (Degen & al.) Degen & Baldacci

* *Symphytum cycladense* Pawl.

CAMPANULACEAE

Adenophora lilifolia (L.) Ledeb.

Asyneuma giganteum (Boiss.) Bornm.

* *Campanula bohemica* Hruby

* *Campanula gelida* Kovanda

Campanula romanica Săvul.

* *Campanula sabatia* De Not.

* *Campanula serrata* (Kit.) Hendrych

Campanula zoysii Wulfen

Jasione crispa (Pourret) Samp. subsp. *serpentinica* Pinto da Silva

Jasione lusitanica A. DC.

CARYOPHYLLACEAE

Arenaria ciliata L. subsp. *pseudofrigida* Ostenf. & O.C. Dahl

Arenaria humifusa Wahlenberg

* *Arenaria nevadensis* Boiss. & Reuter

Arenaria provincialis Chater & Halliday

* *Cerastium alsinifolium* Tausch *Cerastium dinaricum* G. Beck & Szysz.

Dianthus arenarius L. subsp. *arenarius*

* *Dianthus arenarius* subsp. *bohemicus* (Novak) O. Schwarz

Dianthus cintranus Boiss. & Reuter subsp. *cintranus* Boiss. & Reuter

* *Dianthus diutinus* Kit.

* *Dianthus lumnitzeri* Wiesb.

Dianthus marizii (Samp.) Samp.

* *Dianthus moravicus* Kovanda

* *Dianthus nitidus* Waldst. et Kit.

Dianthus plumarius subsp. *regis-stephani* (Rapcs.) Baksay

Dianthus rupicola Biv.

* *Gypsophila papillosa* P. Porta

Herniaria algarvica Chaudhri

* *Herniaria latifolia* Lapeyr. subsp. *litardierei* Gamis

Herniaria lusitanica (Chaudhri) subsp. *berlengiana* Chaudhri

Herniaria maritima Link

* *Minuartia smejkalii* Dvorakova

Moehringia jankae Griseb. ex Janka

Moehringia lateriflora (L.) Fenzl.

Moehringia tommasinii Marches.

Moehringia villosa (Wulfen) Fenzl

Petrocoptis grandiflora Rothm.

Petrocoptis montsicciana O. Bolos & Rivas Mart.

Petrocoptis pseudoviscosa Fernández Casas

Silene furcata Rafin. subsp. *angustiflora* (Rupr.) Walters

* *Silene hicesiae* Brullo & Signorello

Silene hifacensis Rouy ex Willk.

* *Silene holzmanii* Heldr. ex Boiss.

Silene longicilia (Brot.) Otth.

▼M4

Silene mariana Pau

* *Silene orphanidis* Boiss

* *Silene rothmaleri* Pinto da Silva

* *Silene velutina* Pourret ex Loisel.

CHENOPODIACEAE

* *Bassia (Kochia) saxicola* (Guss.) A. J. Scott

* *Cremnophyton lanfrancoi* Brullo et Pavone

* *Salicornia veneta* Pignatti & Lausi

CISTACEAE

Cistus palhinhae Ingram

Halimium verticillatum (Brot.) Sennen

Helianthemum alypoides Losa & Rivas Goday

Helianthemum caput-felis Boiss.

* *Tuberaria major* (Willk.) Pinto da Silva & Rozeira

COMPOSITAE

* *Anthemis glaberrima* (Rech. f.) Greuter

Artemisia campestris L. subsp. *bottnica* A.N. Lundström ex Kindb.

* *Artemisia granatensis* Boiss.

* *Artemisia laciniata* Willd.

Artemisia oelandica (Besser) Komaror

* *Artemisia pancicii* (Janka) Ronn.

* *Aster pyrenaeus* Desf. ex DC

* *Aster sorrentinii* (Tod) Lojac.

Carlina onopordifolia Besser

* *Carduus myriacanthus* Salzm. ex DC.

* *Centaurea alba* L. subsp. *heldreichii* (Halacsy) Dostal

* *Centaurea alba* L. subsp. *princeps* (Boiss. & Heldr.) Gugler

* *Centaurea akamantis* T. Georgiadis & G. Chatzikyriakou

* *Centaurea attica* Nyman subsp. *megarensis* (Halacsy & Hayek) Dostal

* *Centaurea balearica* J.D. Rodriguez

* *Centaurea borjae* Valdes-Berm. & Rivas Goday

* *Centaurea citricolor* Font Quer

Centaurea corymbosa Pourret

Centaurea gadorensis G. Blanca

* *Centaurea horrida* Badaro

Centaurea immanuelis-loewii Degen

Centaurea jankae Brandza

* *Centaurea kalambakensis* Freyn & Sint.

Centaurea kartschiana Scop.

* *Centaurea lactiflora* Halacsy

Centaurea micrantha Hoffmanns. & Link subsp. *herminii* (Rouy) Dostál

* *Centaurea niederi* Heldr.

* *Centaurea peucedanifolia* Boiss. & Orph.

* *Centaurea pinnata* Pau

Centaurea pontica Prodan & E.I. Nyárády

Centaurea pulvinata (G. Blanca) G. Blanca

Centaurea rothmalerana (Arènes) Dostál

Centaurea vicentina Mariz

Cirsium brachycephalum Juratzka

* *Crepis crocifolia* Boiss. & Heldr.

Crepis granatensis (Willk.) B. Blanca & M. Cueto

Crepis pusilla (Sommier) Merxmüller

Crepis tectorum L. subsp. *nigrescens*

Erigeron frigidus Boiss. ex DC.

* *Helichrysum melitense* (Pignatti) Brullo et al

Hymenostemma pseudanthemis (Kunze) Willd.

Hyoseris frutescens Brullo et Pavone

* *Jurinea cyanoides* (L.) Reichenb.

* *Jurinea fontqueri* Cuatrec.

* *Lamyropsis microcephala* (Moris) Dittrich & Greuter

Leontodon microcephalus (Boiss. ex DC.) Boiss.

Leontodon boryi Boiss.

* *Leontodon siculus* (Guss.) Finch & Sell

Leuzea longifolia Hoffmanns. & Link

Ligularia sibirica (L.) Cass.

* *Palaeocyanus crassifolius* (Bertoloni) Dostal

Santolina impressa Hoffmanns. & Link

Santolina semidentata Hoffmanns. & Link

Saussurea alpina subsp. *esthonica* (Baer ex Rupr) Kupffer

* *Senecio elodes* Boiss. ex DC.

Senecio jacobea L. subsp. *gotlandicus* (Neuman) Sterner

Senecio nevadensis Boiss. & Reuter

▼M4

* *Serratula lycopifolia* (Vill.) A. Kern

Tephroseris longifolia (Jacq.) Griseb et Schenk subsp. *moravica*

CONVOLVULACEAE

* *Convolvulus argyrothamnus* Greuter

* *Convolvulus fernandesii* Pinto da Silva & Teles

CRUCIFERAE

Alyssum pyrenaicum Lapeyr.

* *Arabis kennedyae* Meikle

Arabis sadina (Samp.) P. Cout.

Arabis scopoliana Boiss

* *Biscutella neustriaca* Bonnet

Biscutella vincentina (Samp.) Rothm.

Boleum asperum (Pers.) Desvaux

Brassica glabrescens Poldini

Brassica hilarionis Post

Brassica insularis Moris

* *Brassica macrocarpa* Guss.

Braya linearis Rouy

* *Cochlearia polonica* E. Fröhlich

* *Cochlearia tatrae* Borbas

* *Coincya rupestris* Rouy

* *Coronopus navasii* Pau

Crambe tataria Sebeok

* *Degenia velebitica* (Degen) Hayek

Diplotaxis ibicensis (Pau) Gómez-Campo

* *Diplotaxis siettiana* Maire

Diplotaxis vicentina (P. Cout.) Rothm.

Draba cacuminum Elis Ekman

Draba cinerea Adams

Draba dorneri Heuffel.

Erucastrum palustre (Pirona) Vis.

* *Erysimum pieninicum* (Zapal.) Pawl.

* *Iberis arbuscula* Runemark

Iberis procumbens Lange subsp. *microcarpa* Franco & Pinto da Silva

* *Jonopsidium acaule* (Desf.) Reichenb.

Jonopsidium savianum (Caruel) Ball ex Arcang.

Rhynchosinapis erucastrum (L.) Dandy ex Clapham subsp. *cintrana* (Coutinho) Franco & P. Silva (*Coincya cintrana* (P. Cout.) Pinto da Silva)

Sisymbrium cavanillesianum Valdés & Castroviejo

Sisymbrium supinum L.

Thlaspi jankae A. Kern.

CYPERACEAE

Carex holostoma Drejer

* *Carex panormitana* Guss.

Eleocharis carniolica Koch

DIOSCOREACEAE

* *Borderea chouardii* (Gaussen) Heslot

DROSERACEAE

Aldrovanda vesiculosa L.

ELATINACEAE

Elatine gussonei (Sommier) Brullo et al

ERICACEAE

Rhododendron luteum Sweet

EUPHORBIACEAE

* *Euphorbia margalidiana* Kuhbier & Lewejohann

Euphorbia transtagana Boiss.

GENTIANACEAE

* *Centaurium rigualii* Esteve

* *Centaurium somedanum* Lainz

Gentiana ligustica R. de Vilm. & Chopinet

Gentianella anglica (Pugsley) E.F. Warburg

* *Gentianella bohemica* Skalicky

GERANIACEAE

* *Erodium astragaloides* Boiss. & Reuter

Erodium paularense Fernández-González & Izco

* *Erodium rupicola* Boiss.

GLOBULARIACEAE

* *Globularia stygia* Orph. ex Boiss.

GRAMINEAE

Arctagrostis latifolia (R. Br.) Griseb.

Arctophila fulva (Trin.) N.J. Anderson

Avenula hackelii (Henriq.) Holub

Bromus grossus Desf. ex DC.

Calamagrostis chalybaea (Laest.) Fries

Cinna latifolia (Trev.) Griseb.

Coleanthus subtilis (Tratt.) Seidl

Festuca brigantina (Markgr.-Dannenb.) Markgr.-Dannenb.

▼M4

Festuca duriotagana Franco & R. Afonso

Festuca elegans Boiss.

Festuca henriquesii Hack.

Festuca summilusitana Franco & R. Afonso

Gaudinia hispanica Stace & Tutin

Holcus setiglumis Boiss. & Reuter subsp. *duriensis* Pinto da Silva

Micropyropsis tuberosa Romero - Zarco & Cabezudo

Poa granitica Br.-Bl. subsp. *disparilis* (E. I. Nyárády) E. I. Nyárády

* *Poa riphaea* (Ascher et Graebner) Fritsch

Pseudarrhenatherum pallens (Link) J. Holub

Puccinellia phryganodes (Trin.) Scribner + Merr.

Puccinellia pungens (Pau) Paunero

* *Stipa austroitalica* Martinovsky

* *Stipa bavarica* Martinovsky & H. Scholz

Stipa danubialis Dihoru & Roman

* *Stipa styriaca* Martinovsky

* *Stipa veneta* Moraldo

* *Stipa zalesskii* Wilensky

Trisetum subalpestre (Hartman) Neuman

GROSSULARIACEAE

* *Ribes sardoum* Martelli

HIPPURIDACEAE

Hippuris tetraphylla L. Fil.

HYPERICACEAE

* *Hypericum aciferum* (Greuter) N.K.B. Robson

IRIDACEAE

Crocus cyprius Boiss. et Kotschy

Crocus hartmannianus Holmboe

Gladiolus palustris Gaud.

Iris aphylla L. subsp. *hungarica* Hegi

Iris humilis Georgi subsp. *arenaria* (Waldst. et Kit.) A. et D.Löve

JUNCACEAE

Juncus valvatus Link

Luzula arctica Blytt

LABIATAE

Dracocephalum austriacum L.

* *Micromeria taygetea* P.H. Davis

Nepeta dirphya (Boiss.) Heldr. ex Halacsy

* *Nepeta sphaciotica* P.H. Davis

Origanum dictamnus L.

Phlomis brevibracteata Turril

Phlomis cypria Post

Salvia veneris Hedge

Sideritis cypria Post

Sideritis incana subsp. *glauca* (Cav.) Malagarriga

Sideritis javalambrensis Pau

Sideritis serrata Cav. ex Lag.

Teucrium lepicephalum Pau

Teucrium turredanum Losa & Rivas Goday

* *Thymus camphoratus* Hoffmanns. & Link

Thymus carnosus Boiss.

* *Thymus lotocephalus* G. López & R. Morales (*Thymus cephalotos* L.)

LEGUMINOSAE

Anthyllis hystrix Cardona, Contandr. & E. Sierra

* *Astragalus algarbiensis* Coss. ex Bunge

* *Astragalus aquilanus* Anzalone

Astragalus centralpinus Braun-Blanquet

* *Astragalus macrocarpus* DC. subsp. *lefkarensis*

* *Astragalus maritimus* Moris

Astragalus peterfii Jáv.

Astragalus tremolsianus Pau

* *Astragalus verrucosus* Moris

* *Cytisus aeolicus* Guss. ex Lindl.

Genista dorycnifolia Font Quer

Genista holopetala (Fleischm. ex Koch) Baldacci

Melilotus segetalis (Brot.) Ser. subsp. *fallax* Franco

* *Ononis hackelii* Lange

Trifolium saxatile All.

* *Vicia bifoliolata* J.D. Rodríguez

LENTIBULARIACEAE

* *Pinguicula crystallina* Sm.

Pinguicula nevadensis (Lindb.) Casper

LILIACEAE

Allium grosii Font Quer

▼M4

* *Androcymbium rechingeri* Greuter

* *Asphodelus bento-rainhae* P. Silva

* *Chionodoxa lochiae* Meikle in Kew Bull.

Colchicum arenarium Waldst. et Kit.

Hyacinthoides vicentina (Hoffmans. & Link) Rothm.

* *Muscari gussonei* (Parl.) Tod.

Scilla litardierei Breist.

* *Scilla morrisii* Meikle

Tulipa cypria Stapf

Tulipa hungarica Borbas

LINACEAE

* *Linum dolomiticum* Borbas

* *Linum muelleri* Moris (*Linum maritimum muelleri*)

LYTHRACEAE

* *Lythrum flexuosum* Lag.

MALVACEAE

Kosteletzkya pentacarpos (L.) Ledeb.

NAJADACEAE

Najas flexilis (Willd.) Rostk. & W.L. Schmidt

Najas tenuissima (A. Braun) Magnus

OLEACEAE

Syringa josikaea Jacq. Fil. ex Reichenb.

ORCHIDACEAE

Anacamptis urvilleana Sommier et Caruana Gatto

Calypso bulbosa L.

* *Cephalanthera cucullata* Boiss. & Heldr.

Cypripedium calceolus L.

Dactylorhiza kalopissii E. Nelson

Gymnigritella runei Teppner & Klein

Himantoglossum adriaticum Baumann

Himantoglossum caprinum (Bieb.) V. Koch

Liparis loeselii (L.) Rich.

* *Ophrys kotschyi* H.Fleischm. et Soo

* *Ophrys lunulata* Parl.

Ophrys melitensis (Salkowski) J et P Devillers-Terschuren

Platanthera obtusata (Pursh) subsp. *oligantha* (Turez.) Hulten

OROBANCHACEAE

Orobanche densiflora Salzm. ex Reut.

PAEONIACEAE

Paeonia cambessedesii (Willk.) Willk.

Paeonia clusii F.C. Stern subsp. *rhodia* (Stearn) Tzanoudakis

Paeonia officinalis L. subsp. *banatica* (Rachel) Soo

Paeonia parnassica Tzanoudakis

PALMAE

Phoenix theophrasti Greuter

PAPAVERACEAE

Corydalis gotlandica Lidén

Papaver laestadianum (Nordh.) Nordh.

Papaver radicatum Rottb. subsp. *hyperboreum* Nordh.

PLANTAGINACEAE

Plantago algarbiensis Sampaio (*Plantago bracteosa* (Willk.) G. Sampaio)

Plantago almogravensis Franco

PLUMBAGINACEAE

Armeria berlengensis Daveau

* *Armeria helodes* Martini & Pold

Armeria neglecta Girard

Armeria pseudarmeria (Murray) Mansfeld

* *Armeria rouyana* Daveau

Armeria soleirolii (Duby) Godron

Armeria velutina Welw. ex Boiss. & Reuter

Limonium dodartii (Girard) O. Kuntze subsp. *lusitanicum* (Daveau) Franco

* *Limonium insulare* (Beg. & Landi) Arrig. & Diana

Limonium lanceolatum (Hoffmans. & Link) Franco

Limonium multiflorum Erben

* *Limonium pseudolaetum* Arrig. & Diana

* *Limonium strictissimum* (Salzmann) Arrig.

POLYGONACEAE

Persicaria foliosa (H. Lindb.) Kitag.

Polygonum praelongum Coode & Cullen

Rumex rupestris Le Gall

PRIMULACEAE

Androsace mathildae Levier

▼M4

Androsace pyrenaica Lam.

* *Cyclamen fatrense* Halda et Sojak

* *Primula apennina* Widmer

Primula carniolica Jacq.

Primula nutans Georgi

Primula palinuri Petagna

Primula scandinavica Bruun

Soldanella villosa Darracq.

RANUNCULACEAE

* *Aconitum corsicum* Gayer (*Aconitum napellus* subsp. *corsicum*)

Aconitum firmum (Reichenb.) Neilr subsp. *moravicum* Skalicky

Adonis distorta Ten.

Aquilegia bertolonii Schott

Aquilegia kitaibelii Schott

* *Aquilegia pyrenaica* D.C. subsp. *cazorlensis* (Heywood) Galiano

* *Consolida samia* P.H. Davis

* *Delphinium caseyi* B.L. Burtt

Pulsatilla grandis Wenderoth

Pulsatilla patens (L.) Miller

* *Pulsatilla pratensis* (L.) Miller subsp. *hungarica* Soo

* *Pulsatilla slavica* G. Reuss.

* *Pulsatilla subslavica* Futak ex Goliasova

Pulsatilla vulgaris Hill. subsp. *gotlandica* (Johanss.) Zaemelis & Paegle

Ranunculus kykkoensis Meikle

Ranunculus lapponicus L.

* *Ranunculus weyleri* Mares

RESEDACEAE

Reseda decursiva Forssk.

ROSACEAE

Agrimonia pilosa Ledebour

Potentilla delphinensis Gren. & Godron

Potentilla emilii-popii Nyárády

* *Pyrus magyarica* Terpo

Sorbus teodorii Liljefors

RUBIACEAE

Galium cracoviense Ehrend.

* *Galium litorale* Guss.

Galium moldavicum (Dobrescu) Franco

* *Galium sudeticum* Tausch

* *Galium viridiflorum* Boiss. & Reuter

SALICACEAE

Salix salvifolia Brot. subsp. *australis* Franco

SANTALACEAE

Thesium ebracteatum Hayne

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga berica (Beguinot) D.A. Webb

Saxifraga florulenta Moretti

Saxifraga hirculus L.

Saxifraga osloënsis Knaben

Saxifraga tombeanensis Boiss. ex Engl.

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum charidemi Lange

Chaenorrhinum serpyllifolium (Lange) Lange subsp. *lusitanicum* R. Fernandes

* *Euphrasia genargentea* (Feoli) Diana

Euphrasia marchesettii Wettst. ex Marches.

Linaria algarviana Chav.

Linaria coutinhoi Valdés

Linaria loeselii Schweigger

* *Linaria ficalhoana* Rouy

Linaria flava (Poiret) Desf.

* *Linaria hellenica* Turrill

Linaria pseudolaxiflora Lojacono

* *Linaria ricardoi* Cout.

Linaria tonzigii Lona

* *Linaria tursica* B. Valdés & Cabezudo

Odontites granatensis Boiss.

* *Pedicularis sudetica* Willd.

Rhinanthus oesilensis (Ronniger & Saarsoo) Vassilcz

Tozzia carpathica Wol.

Verbascum litigiosum Samp.

Veronica micrantha Hoffmanns. & Link

* *Veronica oetaea* L.-A. Gustavsson

SOLANACEAE

* *Atropa baetica* Willk.

THYMELAEACEAE

* *Daphne arbuscula* Celak

▼M4

Daphne petraea Leybold

* *Daphne rodriguezii* Texidor

ULMACEAE

Zelkova abelicea (Lam.) Boiss.

UMBELLIFERAE

* *Angelica heterocarpa* Lloyd

Angelica palustris (Besser) Hoffm.

* *Apium bermejoi* Llorens

Apium repens (Jacq.) Lag.

Athamanta cortiana Ferrarini

* *Bupleurum capillare* Boiss. & Heldr.

* *Bupleurum kakiskalae* Greuter

Eryngium alpinum L.

* *Eryngium viviparum* Gay

* *Ferula sadleriana* Lebed.

Hladnikia pastinacifolia Reichenb.

* *Laserpitium longiradium* Boiss.

* *Naufraga balearica* Constans & Cannon

* *Oenanthe conioides* Lange

Petagnia saniculifolia Guss.

Rouya polygama (Desf.) Coincy

* *Seseli intricatum* Boiss.

Seseli leucospermum Waldst. et Kit

Thorella verticillatinundata (Thore) Briq.

VALERIANACEAE

Centranthus trinervis (Viv.) Beguinot

VIOLACEAE

Viola delphinantha Boiss.

* *Viola hispida* Lam.

Viola jaubertiana Mares & Vigineix

Viola rupestris F.W. Schmidt subsp. *relicta* Jalas

ROŚLINY NIŻSZE

BRYOPHYTA

Bruchia vogesiaca Schwaegr. (o)

Bryhnia novae-angliae (Sull & Lesq.) Grout (o)

* *Bryoerythrophyllum campylocarpum* (C. Müll.) Crum. (*Bryoerythrophyllum machadoanum* (Sergio) M.O. Hill) (o)

Buxbaumia viridis (Moug.) Moug. & Nestl. (o)

Cephalozia macounii (Aust.) Aust. (o)

Cynodontium suecicum (H. Arn. & C. Jens.) I. Hag. (o)

Dichelyma capillaceum (Dicks) Myr. (o)

Dicranum viride (Sull. & Lesq.) Lindb. (o)

Distichophyllum carinatum Dix. & Nich. (o)

Drepanocladus (Hamatocaulis) vernicosus (Mitt.) Warnst. (o)

Encalypta mutica (I. Hagen) (o)

Hamatocaulis lapponicus (Norrl.) Hedenäs (o)

Herzogiella turfacea (Lindb.) I. Wats. (o)

Hygrohypnum montanum (Lindb.) Broth. (o)

Jungermannia handelii (Schiffn.) Amak. (o)

Mannia triandra (Scop.) Grolle (o)

* *Marsupella profunda* Lindb. (o)

Meesia longiseta Hedw. (o)

Nothothylas orbicularis (Schwein.) Sull. (o)

Ochyraea tatrensis Vana (o)

Orthothecium lapponicum (Schimp.) C. Hartm. (o)

Orthotrichum rogeri Brid. (o)

Petalophyllum ralfsii (Wils.) Nees & Gott. (o)

Plagiomnium drummondii (Bruch & Schimp.) T. Kop. (o)

Riccia breidleri Jur. (o)

Riella helicophylla (Bory & Mont.) Mont. (o)

Scapania massolongi (K. Müll.) K. Müll. (o)

Sphagnum pylaisii Brid. (o)

Tayloria rudolphiana (Garov) B. & S. (o)

Tortella rigens (N. Alberts) (o)

GATUNKI REGIONU MAKARONEZYJSKIEGO

PTERIDOPHYTA

HYMENOPHYLLACEAE

Hymenophyllum maderensis Gibby & Lovis

DRYOPTERIDACEAE

* *Polystichum drepanum* (Sw.) C. Presl.

ISOETACEAE

Isoetes azorica Durieu & Paiva ex Milde

▼M4

MARSILEACEAE

* *Marsilea azorica* Launert & Paiva

ANGIOSPERMAE

ASCLEPIADACEAE

Caralluma burchardii N. E. Brown

* *Ceropegia chrysantha* Svent.

BORAGINACEAE

Echium candicans L. fil.

* *Echium gentianoides* Webb & Coincy

Myosotis azorica H.C. Watson

Myosotis maritima Hochst. in Seub.

CAMPANULACEAE

* *Azorina vidalii* (H.C. Watson) Feer

Musschia aurea (L. f.) DC.

* *Musschia wollastonii* Lowe

CAPRIFOLIACEAE

* *Sambucus palmensis* Link

CARYOPHYLLACEAE

Spergularia azorica (Kindb.) Lebel

CELASTRACEAE

Maytenus umbellata (R. Br.) Mabb.

CHENOPODIACEAE

Beta patula Ait.

CISTACEAE

Cistus chinamadensis Banares & Romero

* *Helianthemum bystropogophyllum* Svent.

COMPOSITAE

Andryala crithmifolia Ait.

* *Argyranthemum lidii* Humphries

Argyranthemum thalassophylum (Svent.) Hump.

Argyranthemum winterii (Svent.) Humphries

* *Atractylis arbuscula* Svent. & Michaelis

Atractylis preauxiana Schultz.

Calendula maderensis DC.

Cheirolophus duranii (Burchard) Holub

Cheirolophus ghomerytus (Svent.) Holub

Cheirolophus junonianus (Svent.) Holub

Cheirolophus massonianus (Lowe) Hansen & Sund.

Cirsium latifolium Lowe

Helichrysum gossypinum Webb

Helichrysum monogynum Burtt & Sund.

Hypochoeris oligocephala (Svent. & Bramw.) Lack

* *Lactuca watsoniana* Trel.

* *Onopordum nogalesii* Svent.

* *Onorpordum carduelinum* Bolle

* *Pericallis hadrosoma* (Svent.) B. Nord.

Phagnalon benettii Lowe

Stemmacantha cynaroides (Chr. Son. in Buch) Ditt

Sventenia bupleuroides Font Quer

* *Tanacetum ptarmiciflorum* Webb & Berth

CONVOLVULACEAE

* *Convolvulus caput-medusae* Lowe

* *Convolvulus lopez-socasii* Svent.

* *Convolvulus massonii* A. Dietr.

CRASSULACEAE

Aeonium gomeraense Praeger

Aeonium saundersii Bolle

Aichryson dumosum (Lowe) Praeg.

Monanthes wildpretii Banares & Scholz

Sedum brissemoretii Raymond-Hamet

CRUCIFERAE

* *Crambe arborea* Webb ex Christ

Crambe laevigata DC. ex Christ

* *Crambe sventenii* R. Petters ex Bramwell & Sund.

* *Parolinia schizogynoides* Svent.

Sinapidendron rupestre (Ait.) Lowe

CYPERACEAE

Carex malato-belizii Raymond

DIPSACACEAE

Scabiosa nitens Roemer & J.A. Schultes

ERICACEAE

Erica scoparia L. subsp. *azorica* (Hochst.) D.A. Webb

EUPHORBIACEAE

* *Euphorbia handiensis* Burchard

Euphorbia lambii Svent.

Euphorbia stygiana H.C. Watson

GERANIACEAE

* *Geranium maderense* P.F. Yeo

GRAMINEAE

Deschampsia maderensis (Haeck. & Born.) Buschm.

Phalaris maderensis (Menezes) Menezes

▼M4

GLOBULARIACEAE

* *Globularia ascanii* D. Bramwell & Kunkel

* *Globularia sarcophylla* Svent.

LABIATAE

* *Sideritis cystosiphon* Svent.

* *Sideritis discolor* (Webb ex de Noe) Bolle

Sideritis infernalis Bolle

Sideritis marmorea Bolle

Teucrium abutiloides L'Hér.

Teucrium betonicum L'Hér.

LEGUMINOSAE

* *Anagyris latifolia* Brouss. ex. Willd.

Anthyllis lemanniana Lowe

* *Dorycnium spectabile* Webb & Berthel

* *Lotus azoricus* P.W. Ball

Lotus callis-viridis D. Bramwell & D. H. Davis

* *Lotus kunkelii* (E. Chueca) D. Bramwell & al.

* *Teline rosmarinifolia* Webb & Berthel.

* *Teline salsoloides* Arco & Acebes.

Vicia dennesiana H.C. Watson

LILIACEAE

* *Androcymbium psammophilum* Svent.

Scilla maderensis Menezes

Semele maderensis Costa

LORANTHACEAE

Arceuthobium azoricum Wiens & Hawksw.

MYRICACEAE

* *Myrica rivas-martinezii* Santos.

OLEACEAE

Jasminum azoricum L.

Picconia azorica (Tutin) Knobl.

ORCHIDACEAE

Goodyera macrophylla Lowe

PITTOSPORACEAE

* *Pittosporum coriaceum* Dryand. ex. Ait.

PLANTAGINACEAE

Plantago malato-belizii Lawalree

PLUMBAGINACEAE

* *Limonium arborescens* (Brouss.) Kuntze

Limonium dendroides Svent.

* *Limonium spectabile* (Svent.) Kunkel & Sunding

* *Limonium sventenii* Santos & Fernández Galván

POLYGONACEAE

Rumex azoricus Rech. fil.

RHAMNACEAE

Frangula azorica Tutin

ROSACEAE

* *Bencomia brachystachya* Svent.

Bencomia sphaerocarpa Svent.

* *Chamaemeles coriacea* Lindl.

Dendriopoterium pulidoi Svent.

Marcetella maderensis (Born.) Svent.

Prunus lusitanica L. subsp. *azorica* (Mouillef.) Franco

Sorbus maderensis (Lowe) Dode

SANTALACEAE

Kunkeliella subsucculenta Kammer

SCROPHULARIACEAE

* *Euphrasia azorica* H.C. Watson

Euphrasia grandiflora Hochst. in Seub.

* *Isoplexis chalcantha* Svent. & O'Shanahan

Isoplexis isabelliana (Webb & Berthel.) Masferrer

Odontites holliana (Lowe) Benth.

Sibthorpia peregrina L.

SOLANACEAE

* *Solanum lidii* Sunding

UMBELLIFERAE

Ammi trifoliatum (H.C. Watson) Trelease

Bupleurum handiense (Bolle) Kunkel

Chaerophyllum azoricum Trelease

Ferula latipinna Santos

Melanoselinum decipiens (Schrader & Wendl.) Hoffm.

Monizia edulis Lowe

▼**M4**

Oenanthe divaricata (R. Br.) Mabb.

Sanicula azorica Guthnick ex Seub.

VIOLACEAE

Viola paradoxa Lowe

ROŚLINY NIŻSZE

BRYOPHYTA

* *Echinodium spinosum* (Mitt.) Jur. (o)

* *Thamnobryum fernandesii* Sergio (o).

▼B

ZAŁĄCZNIK III

KRYTERIA WYBORU TERENÓW KWALIFIKUJĄCYCH SIĘ DO OKREŚLENIA JAKO TERENY MAJĄCE ZNACZENIE DLA WSPÓLNOTY I WYZNACZENIA JAKO SPECJALNE OBSZARY OCHRONY

ETAP 1: **Ocena na szczeblu krajowym względnego znaczenia terenów dla każdego z typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I i każdego gatunku z załącznika II (w tym typów siedlisk i gatunków o znaczeniu priorytetowym)**

A. *Kryteria oceny terenów dla danego typu siedliska przyrodniczego z załącznika I*

a) Stopień reprezentatywności typu siedliska przyrodniczego na terenie.

b) Obszar terenu obejmujący typ siedliska przyrodniczego w stosunku do całkowitej powierzchni obejmującej typ siedliska przyrodniczego w obrębie terytorium państwa.

c) Poziom ochrony struktury i funkcji danego typu siedliska przyrodniczego i możliwości odtworzenia.

d) Ocena globalna wartości terenu dla ochrony danego typu siedliska przyrodniczego.

B. *Kryteria oceny terenu dla danego gatunku z załącznika II*

a) Wielkość i zagęszczenie populacji gatunku żyjącej w obrębie terenu w stosunku do populacji żyjących w obrębie terytorium państwa.

b) Poziom ochrony cech siedliska, które są ważne dla danego gatunku i możliwości odbudowy.

c) Stopień odizolowania populacji żyjącej w obrębie terenu w stosunku do naturalnego zasięgu gatunku.

d) Ocena globalna wartości terenu dla ochrony danego gatunku.

C. Na podstawie tych kryteriów Państwa Członkowskie sklasyfikują tereny, które proponują do umieszczenia w wykazachach krajowych, kwalifikujące się do określenia jako tereny mające znaczenie dla Wspólnoty zgodnie z ich względną wartością dla ochrony każdego z typów siedlisk przyrodniczych z załącznika I lub każdego gatunku z załącznika II.

D. Ten wykaz stanowi listę terenów obejmujących typy siedlisk przyrodniczych o znaczeniu priorytetowym i gatunki o znaczeniu priorytetowym, wybranych przez Państwa Członkowskie na podstawie kryteriów zawartych w A i B.

ETAP 2: **Ocena znaczenia dla Wspólnoty terenów zamieszczonych w wykazach krajowych**

1. Wszystkie tereny wskazane przez Państwa Członkowskie w etapie 1, które zawierają typy siedlisk przyrodniczych o znaczeniu priorytetowym i/lub gatunki o takim znaczeniu, są uważane za tereny mające znaczenie dla Wspólnoty.

▼B

2. Przy ocenie znaczenia dla Wspólnoty innych terenów wymienionych w wykazach Państw Członkowskich, tj. ich udziału w utrzymywaniu lub przywracaniu, we właściwym stanie ochrony, siedliska przyrodniczego wymienionego w załączniku I lub gatunku wymienionego w załączniku II i/lub w spójności *Natury 2000,* zostaną wzięte pod uwagę następujące kryteria:

   a) względna wartość terenu na poziomie krajowym;

   b) położenie geograficzne terenu względem tras wędrówek gatunków wymienionych w załączniku II lub przynależność do ciągłego ekosystemu położonego po obu stronach jednej lub więcej granic wewnętrznych Wspólnoty;

   c) całkowity obszar terenu;

   d) liczba typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w załączniku I lub gatunków wymienionych w załączniku II występujących na terenie;

   e) globalna wartość ekologiczna terenu dla danych regionów biogeograficznych i/lub dla całego terytorium, o którym mowa w art. 2, w odniesieniu zarówno do charakterystyki lub wyjątkowych aspektów jego cech, jak i sposobu, w jaki są połączone.

▼M4

ZAŁĄCZNIK IV

GATUNKI ROŚLIN I ZWIERZĄT BEDĄCE PRZEDMIOTEM ZAINTERESOWANIA WSPÓLNOTY, KTÓRE WYMAGAJĄ ŚCISŁEJ OCHRONY

Gatunki wyliczone w niniejszym załączniku określone są poprzez:

— nazwę gatunku lub podgatunku, lub

— grupę gatunków należących do wyższego taksonu lub do wyznaczonej części tego taksonu.

Skrót „spp.” po nazwie rodziny lub rodzaju oznacza wszystkie gatunki należące do tej rodziny lub rodzaju.

(a) ***ZWIERZĘTA***

KRĘGOWCE

SSAKI

INSECTIVORA

Erinaceidae

Erinaceus algirus

Soricidae

Crocidura canariensis

Crocidura sicula

Talpidae

Galemys pyrenaicus

MICROCHIROPTERA

Wszystkie gatunki

MEGACHIROPTERA

Pteropodidae

Rousettus aegyptiacus

RODENTIA

Gliridae

Wszystkie gatunki z wyjątkiem *Glis glis* oraz *Eliomys quercinus*

Sciuridae

Marmota marmota latirostris

Pteromys volans (Sciuropterus russicus)

Spermophilus citellus (Citellus citellus)

Spermophilus suslicus (Citellus suslicus)

Sciurus anomalus

Castoridae

Castor fiber (z wyjątkiem populacji estońskich, łotewskich, litewskich, polskich, fińskich oraz szwedzkich)

Cricetidae

Cricetus cricetus (z wyjątkiem populacji węgierskich)

Mesocricetus newtoni

Microtidae

Dinaromys bogdanovi

Microtus cabrerae

Microtus oeconomus arenicola

Microtus oeconomus mehelyi

Microtus tatricus

Zapodidae

Sicista betulina

Sicista subtilis

Hystricidae

Hystrix cristata

CARNIVORA

Canidae

Alopex lagopus

Canis lupus (z wyjątkiem populacji greckich na północ od 39 równoleżnika; populacje estońskie; populacje hiszpańskie na północ od Duero; populacje bułgarskie, łotewskie, litewskie, polskie, słowackie oraz populacje fińskie w ramach obszaru zarządzania populacją reniferów określoną w ust. 2 fińskiej ustawy nr 848/90 z dnia 14 września 1990 r. o zarządzaniu populacją reniferów)

Ursidae

Ursus arctos

Mustelidae

Lutra lutra

Mustela eversmanii

Mustela lutreola

Vormela peregusna

Felidae

Felis silvestris

Lynx lynx (z wyjątkiem populacji estońskiej)

Lynx pardinus

▼**M4**

Phocidae

Monachus monachus

Phoca hispida saimensis

ARTIODACTYLA

Cervidae

Cervus elaphus corsicanus

Bovidae

Bison bonasus

Capra aegagrus (populacje naturalne)

Capra pyrenaica pyrenaica

Ovis gmelini musimon (Ovis ammon musimon) (populacje naturalne – Korsyka i Sardynia)

Ovis orientalis ophion (Ovis gmelini ophion)

Rupicapra pyrenaica ornata (Rupicapra rupicapra ornata)

Rupicapra rupicapra balcanica

Rupicapra rupicapra tatrica

CETACEA

Wszystkie gatunki

GADY

TESTUDINATA

Testudinidae

Testudo graeca

Testudo hermanni

Testudo marginata

Cheloniidae

Caretta caretta

Chelonia mydas

Lepidochelys kempii

Eretmochelys imbricata

Dermochelyidae

Dermochelys coriacea

Emydidae

Emys orbicularis

Mauremys caspica

Mauremys leprosa

SAURIA

Lacertidae

Algyroides fitzingeri

Algyroides marchi

Algyroides moreoticus

Algyroides nigropunctatus

Dalmatolacerta oxycephala

Dinarolacerta mosorensis

Gallotia atlantica

Gallotia galloti

Gallotia galloti insulanagae

Gallotia simonyi

Gallotia stehlini

Lacerta agilis

Lacerta bedriagae

Lacerta bonnali (Lacerta monticola)

Lacerta monticola

Lacerta danfordi

Lacerta dugesi

Lacerta graeca

Lacerta horvathi

Lacerta schreiberi

Lacerta trilineata

Lacerta viridis

Lacerta vivipara pannonica

Ophisops elegans

Podarcis erhardii

Podarcis filfolensis

Podarcis hispanica atrata

Podarcis lilfordi

Podarcis melisellensis

Podarcis milensis

Podarcis muralis

Podarcis peloponnesiaca

Podarcis pityusensis

Podarcis sicula

Podarcis taurica

Podarcis tiliguerta

Podarcis wagleriana

Scincidae

Ablepharus kitaibelii

Chalcides bedriagai

Chalcides ocellatus

Chalcides sexlineatus

Chalcides simonyi (Chalcides occidentalis)

Chalcides viridianus

Ophiomorus punctatissimus

Gekkonidae

Cyrtopodion kotschyi

Phyllodactylus europaeus

▼M4

Tarentola angustimentalis

Tarentola boettgeri

Tarentola delalandii

Tarentola gomerensis

Agamidae

Stellio stellio

Chamaeleontidae

Chamaeleo chamaeleon

Anguidae

Ophisaurus apodus

OPHIDIA

Colubridae

Coluber caspius

Coluber cypriensis

Coluber hippocrepis

Coluber jugularis

Coluber laurenti

Coluber najadum

Coluber nummifer

Coluber viridiflavus

Coronella austriaca

Eirenis modesta

Elaphe longissima

Elaphe quatuorlineata

Elaphe situla

Natrix natrix cetti

Natrix natrix corsa

Natrix natrix cypriaca

Natrix tessellata

Telescopus falax

Viperidae

Vipera ammodytes

Macrovipera schweizeri (Vipera lebetina schweizeri)

Vipera seoanni (z wyjątkiem populacji hiszpańskich)

Vipera ursinii

Vipera xanthina

Boidae

Eryx jaculus

PŁAZY

CAUDATA

Salamandridae

Chioglossa lusitanica

Euproctus asper

Euproctus montanus

Euproctus platycephalus

Mertensiella luschani (Salamandra luschani)

Salamandra atra

Salamandra aurorae

Salamandra lanzai

Salamandrina terdigitata

Triturus carnifex (Triturus cristatus carnifex)

Triturus cristatus (Triturus cristatus cristatus)

Triturus italicus

Triturus karelinii (Triturus cristatus karelinii)

Triturus marmoratus

Triturus montandoni

Triturus vulgaris ampelensis

Proteidae

Proteus anguinus

Plethodontidae

Hydromantes (Speleomantes) ambrosii

Hydromantes (Speleomantes) flavus

Hydromantes (Speleomantes) genei

Hydromantes (Speleomantes) imperialis

Hydromantes (Speleomantes) strinatii (Hydromantes (Speleomantes) italicus)

Hydromantes (Speleomantes) supramontis

ANURA

Discoglossidae

Alytes cisternasii

Alytes muletensis

Alytes obstetricans

Bombina bombina

Bombina variegata

Discoglossus galganoi (w tym *Discoglossus „jeanneae”*)

Discoglossus montalentii

Discoglossus pictus

Discoglossus sardus

Ranidae

Rana arvalis

Rana dalmatina

Rana graeca

Rana iberica

Rana italica

Rana latastei

▼M4

Rana lessonae

Pelobatidae

Pelobates cultripes

Pelobates fuscus

Pelobates syriacus

Bufonidae

Bufo calamita

Bufo viridis

Hylidae

Hyla arborea

Hyla meridionalis

Hyla sarda

RYBY

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Acipenser naccarii

Acipenser sturio

SALMONIFORMES

Coregonidae

Coregonus oxyrhynchus (anadromiczne populacje w niektórych sektorach Morza Północnego, z wyjątkiem populacji fińskich)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Anaecypris hispanica

Phoxinus percnurus

ATHERINIFORMES

Cyprinodontidae

Valencia hispanica

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus baloni

Romanichthys valsanicola

Zingel asper

BEZKRĘGOWCE

STAWONOGI

CRUSTACEA

Isopoda

Armadillidium ghardalamensis

INSECTA

Coleoptera

Bolbelasmus unicornis

Buprestis splendens

Carabus hampei

Carabus hungaricus

Carabus olympiae

Carabus variolosus

Carabus zawadszkii

Cerambyx cerdo

Cucujus cinnaberinus

Dorcadion fulvum cervae

Duvalius gebhardti

Duvalius hungaricus

Dytiscus latissimus

Graphoderus bilineatus

Leptodirus hochenwarti

Pilemia tigrina

Osmoderma eremita

Phryganophilus ruficollis

Probaticus subrugosus

Propomacrus cypriacus

Pseudogaurotina excellens

Pseudoseriscius cameroni

Pytho kolwensis

Rosalia alpina

Lepidoptera

Apatura metis

Arytrura musculus

Catopta thrips

Chondrosoma fiduciarium

Coenonympha hero

Coenonympha oedippus

Colias myrmidone

Cucullia mixta

Dioszeghyana schmidtii

Erannis ankeraria

Erebia calcaria

Erebia christi

Erebia sudetica

Eriogaster catax

Fabriciana elisa

Glyphipterix loricatella

Gortyna borelii lunata

Hypodryas maturna

Hyles hippophaes

▼M4

Leptidea morsei
Lignyoptera fumidaria
Lopinga achine
Lycaena dispar
Lycaena helle
Maculinea arion
Maculinea nausithous
Maculinea teleius
Melanargia arge
Nymphalis vaualbum
Papilio alexanor
Papilio hospiton
Parnassius apollo
Parnassius mnemosyne
Phyllometra culminaria
Plebicula golgus
Polymixis rufocincta isolata
Polyommatus eroides
Proserpinus proserpina
Proterebia afra dalmata
Pseudophilotes bavius
Xylomoia strix
Zerynthia polyxena

Mantodea

Apteromantis aptera

Odonata

Aeshna viridis
Cordulegaster heros
Cordulegaster trinacriae
Gomphus graslinii
Leucorrhinia albifrons
Leucorrhinia caudalis
Leucorrhinia pectoralis
Lindenia tetraphylla
Macromia splendens
Ophiogomphus cecilia
Oxygastra curtisii
Stylurus flavipes
Sympecma braueri

Orthoptera

Baetica ustulata
Brachytrupes megacephalus
Isophya costata
Isophya harzi
Isophya stysi
Myrmecophilus baronii
Odontopodisma rubripes
Paracaloptenus caloptenoides
Pholidoptera transsylvanica
Saga pedo
Stenobothrus (Stenobothrodes) eurasius

ARACHNIDA

Araneae

Macrothele calpeiana

MIĘCZAKI

GASTROPODA

Anisus vorticulus
Caseolus calculus
Caseolus commixta
Caseolus sphaerula
Chilostoma banaticum
Discula leacockiana
Discula tabellata
Discula testudinalis
Discula turricula
Discus defloratus
Discus guerinianus
Elona quimperiana
Geomalacus maculosus
Geomitra moniziana
Gibbula nivosa
Hygromia kovacsi
Idiomela (Helix) subplicata
Lampedusa imitatrix
Lampedusa melitensis
Leiostyla abbreviata
Leiostyla cassida
Leiostyla corneocostata
Leiostyla gibba
Leiostyla lamellosa
Paladilhia hungarica
Patella ferruginea
Sadleriana pannonica
Theodoxus prevostianus
Theodoxus transversalis

BIVALVIA

Anisomyaria

Lithophaga lithophaga

▼M4

Pinna nobilis

Unionoida

Margaritifera auricularia

Unio crassus

Dreissenidae

Congeria kusceri

ECHINODERMATA

Echinoidea

Centrostephanus longispinus

(b) ***ROŚLINY***

Załącznik IV lit. b) obejmuje wszystkie gatunki roślin wymienione w załączniku II lit. b) (*) plus gatunki wymienione poniżej:

PTERIDOPHYTA

ASPLENIACEAE

Asplenium hemionitis L.

ANGIOSPERMAE

AGAVACEAE

Dracaena draco (L.) L.

AMARYLLIDACEAE

Narcissus longispathus Pugsley

Narcissus triandrus L.

BERBERIDACEAE

Berberis maderensis Lowe

CAMPANULACEAE

Campanula morettiana Reichenb.

Physoplexis comosa (L.) Schur.

CARYOPHYLLACEAE

Moehringia fontqueri Pau

COMPOSITAE

Argyranthemum pinnatifidum (L.f.) Lowe subsp. *succulentum* (Lowe) C. J. Humphries

Helichrysum sibthorpii Rouy

Picris willkommii (Schultz Bip.) Nyman

Santolina elegans Boiss. ex DC.

Senecio caespitosus Brot.

Senecio lagascanus DC. subsp. *lusitanicus* (P. Cout.) Pinto da Silva

Wagenitzia lancifolia (Sieber ex Sprengel) Dostal

CRUCIFERAE

Murbeckiella sousae Rothm.

EUPHORBIACEAE

Euphorbia nevadensis Boiss. & Reuter

GESNERIACEAE

Jankaea heldreichii (Boiss.) Boiss.

Ramonda serbica Pancic

IRIDACEAE

Crocus etruscus Parl.

Iris boissieri Henriq.

Iris marisca Ricci & Colasante

LABIATAE

Rosmarinus tomentosus Huber-Morath & Maire

Teucrium charidemi Sandwith

Thymus capitellatus Hoffmanns. & Link

Thymus villosus L. subsp. *villosus* L.

LILIACEAE

Androcymbium europaeum (Lange) K. Richter

Bellevalia hackelli Freyn

Colchicum corsicum Baker

Colchicum cousturieri Greuter

Fritillaria conica Rix

Fritillaria drenovskii Degen & Stoy.

Fritillaria gussichiae (Degen & Doerfler) Rix

Fritillaria obliqua Ker-Gawl.

Fritillaria rhodocanakis Orph. ex Baker

Ornithogalum reverchonii Degen & Herv.-Bass.

Scilla beirana Samp.

Scilla odorata Link

ORCHIDACEAE

Ophrys argolica Fleischm.

Orchis scopulorum Simsmerh.

Spiranthes aestivalis (Poiret) L.C.M. Richard

PRIMULACEAE

Androsace cylindrica DC.

(*) Z wyjątkiem mszaków w załączniku II lit. b).

▼M4

Primula glaucescens Moretti

Primula spectabilis Tratt.

RANUNCULACEAE

Aquilegia alpina L.

SAPOTACEAE

Sideroxylon marmulano Banks ex Lowe

SAXIFRAGACEAE

Saxifraga cintrana Kuzinsky ex Willk.

Saxifraga portosanctana Boiss.

Saxifraga presolanensis Engl.

Saxifraga valdensis DC.

Saxifraga vayredana Luizet

SCROPHULARIACEAE

Antirrhinum lopesianum Rothm.

Lindernia procumbens (Krocker) Philcox

SOLANACEAE

Mandragora officinarum L.

THYMELAEACEAE

Thymelaea broterana P. Cout.

UMBELLIFERAE

Bunium brevifolium Lowe

VIOLACEAE

Viola athois W. Becker

Viola cazorlensis Gandoger

▼M3

ZAŁĄCZNIK V

GATUNKI ZWIERZĄT I ROŚLIN BĘDĄCE PRZEDMIOTEM ZAINTERESOWANIA WSPÓLNOTY, KTÓRYCH POZYSKIWANIE ZE STANU DZIKIEGO I EKSPLOATACJA MOŻE PODLEGAĆ DZIAŁANIOM W ZAKRESIE ZARZĄDZANIA

Gatunki wyliczone w niniejszym załączniku określone są poprzez:

— nazwę gatunku lub podgatunku, lub

— przez grupę gatunków należących do wyższego taksonu lub do wyznaczonej części tego taksonu.

Skrót „spp.” po nazwie rodziny lub rodzaju oznacza wszystkie gatunki należące do tej rodziny lub rodzaju.

(a) ***ZWIERZĘTA***

KRĘGOWCE

SSAKI

RODENTIA

Castoridae

Castor fiber (populacje fińskie, szwedzkie, łotewskie,litewskie, estońskie oraz polskie)

Cricetidae

Cricetus cricetus (populacje węgierskie)

CARNIVORA

Canidae

Canis aureus

Canis lupus (populacje hiszpańskie na północ od Duero, populacje greckie na północ od 39 równoleżnika, populacje fińskie w ramach obszaru zarządzania populacją reniferów określoną w ust. 2 fińskiej ustawy nr 848/90 z dnia 14 września 1990 r. o zarządzaniu populacją reniferów, populacje bułgarskie, łotewskie,litewskie, estońskie, polskie i słowackie)

Mustelidae

Martes martes

Mustela putorius

Felidae

Lynx lynx (populacje estońskie)

Phocidae

Wszystkie gatunki niewymienione w załączniku IV

Viverridae

Genetta genetta

Herpestes ichneumon

DUPLICIDENTATA

Leporidae

Lepus timidus

▼**M3**

ARTIODACTYLA

Bovidae

Capra ibex

Capra pyrenaica (z wyjątkiem Capra pyrenaica pyrenaica)

Rupicapra rupicapra (z wyjątkiem Rupicapra rupicapra balcanica, Rupicapra rupicapra ornata oraz Rupicapra rupicapra tatrica)

PŁAZY

ANURA

Ranidae

Rana esculenta

Rana perezi

Rana ridibunda

Rana temporaria

RYBY

PETROMYZONIFORMES

Petromyzonidae

Lampetra fluviatilis

Lethenteron zanandrai

ACIPENSERIFORMES

Acipenseridae

Wszystkie gatunki niewymienione w załączniku IV

CLUPEIFORMES

Clupeidae

Alosa spp.

SALMONIFORMES

Salmonidae

Thymallus thymallus

Coregonus spp. (z wyjątkiem Coregonus oxyrhynchus — anadromicznych populacji w niektórych sektorach Morza Północnego)

Hucho hucho

Salmo salar (tylko w wodach słodkich)

CYPRINIFORMES

Cyprinidae

Aspius aspius

Barbus spp.

Pelecus cultratus

Rutilus friesii meidingeri

Rutilus pigus

▼M3

SILURIFORMES

Siluridae

Silurus aristotelis

PERCIFORMES

Percidae

Gymnocephalus schraetzer

Zingel zingel

BEZKRĘGOWCE

COELENTERATA

CNIDARIA

Corallium rubrum

MOLLUSCA

GASTROPODA — STYLOMMATOPHORA

Helix pomatia

BIVALVIA — UNIONOIDA

Margaritiferidae

Margaritifera margaritifera

Unionidae

Microcondylaea compressa

Unio elongatulus

ANNELIDA

HIRUDINOIDEA — ARHYNCHOBDELLAE

Hirudinidae

Hirudo medicinalis

ARTHROPODA

CRUSTACEA — DECAPODA

Astacidae

Astacus astacus

Austropotamobius pallipes

Austropotamobius torrentium

Scyllaridae

Scyllarides latus

INSECTA — LEPIDOPTERA

Saturniidae

Graellsia isabellae

(b) ***ROŚLINY***

ALGI

RHODOPHYTA

▼M3

CORALLINACEAE

Lithothamnium coralloides Crouan frat.

Phymatholithon calcareum (Poll.) Adey & McKibbin

LICHENES

CLADONIACEAE

Cladonia L. subgenus Cladina (Nyl.) Vain.

BRYOPHYTA

MUSCI

LEUCOBRYACEAE

Leucobryum glaucum (Hedw.) AAngstr.

SPHAGNACEAE

Sphagnum L. spp. (z wyjątkiem Sphagnum pylaisii Brid.)

PTERIDOPHYTA

Lycopodium spp.

ANGIOSPERMAE

AMARYLLIDACEAE

Galanthus nivalis L.

Narcissus bulbocodium L.

Narcissus juncifolius Lagasca

COMPOSITAE

Arnica montana L.

Artemisia eriantha Tem

Artemisia genipi Weber

Doronicum plantagineum L. subsp. tournefortii (Rouy) P. Cout.

Leuzea rhaponticoides Graells

CRUCIFERAE

Alyssum pintadasilvae Dudley.

Malcolmia lacera (L.) DC. subsp. graccilima (Samp.) Franco

Murbeckiella pinnatifida (Lam.) Rothm. subsp. herminii (Rivas-Martinez) Greuter & Burdet

GENTIANACEAE

Gentiana lutea L.

IRIDACEAE

Iris lusitanica Ker-Gawler

LABIATAE

Teucrium salviastrum Schreber subsp. salviastrum Schreber

▼**M3**

LEGUMINOSAE

Anthyllis lusitanica Cullen & Pinto da Silva

Dorycnium pentaphyllum Scop. subsp. transmontana Franco

Ulex densus Welw. ex Webb.

LILIACEAE

Lilium rubrum Lmk

Ruscus aculeatus L.

PLUMBAGINACEAE

Armeria sampaio (Bernis) Nieto Feliner

ROSACEAE

Rubus genevieri Boreau subsp. herminii (Samp.) P. Cout.

SCROPHULARIACEAE

Anarrhinum longipedicelatum R. Fernandes

Euphrasia mendonçae Samp.

Scrophularia grandiflora DC. subsp. grandiflora DC.

Scrophularia berminii Hoffmanns & Link

Scrophularia sublyrata Brot.

▼B

ZAŁĄCZNIK VI

ZABRONIONE METODY I ŚRODKI CHWYTANIA I ZABIJANIA ORAZ ŚRODKI TRANSPORTU

a) **Środki niedziałające selektywnie**

SSAKI

— Oślepione lub okaleczone zwierzęta używane jako wabiki

— Urządzenia do rejestracji na taśmach magnetycznych

— Urządzenia elektryczne lub elektroniczne, które mogą zabijać lub ogłuszać

— Sztuczne źródła światła

— Lustra i inne urządzenia oślepiające

— Urządzenia do oświetlania celów

— Noktowizyjne urządzenia strzeleckie, zawierające elektroniczne urządzenia powiększające oraz przetwarzające obraz

— Materiały wybuchowe

— Sieci niedziałające selektywnie zgodnie z ich zasadami i warunkami zastosowania

— Pułapki niedziałające selektywnie zgodnie z ich zasadami i warunkami zastosowania

— Kusze

— Trucizny lub przynęty zatrute albo zawierające środki usypiające

— Zadymianie i używanie gazu

— Automatyczna lub półautomatyczna broń palna z magazynkiem mieszczącycm więcej niż dwie serie amunicji

RYBY

— Trucizna

— Materiały wybuchowe

b) **Środki transportu**

— Samoloty

— Pojazdy silnikowe w ruchu